

Ανεξάρτητος Μηχανισμός Αξιολόγησης

Αναθεώρηση Σχεδίου Δράσης:
Ελλάδα 2022-2024

Open
Government
Partnership

Independent
Reporting
Mechanism

Εισαγωγή

Τον Ιανουάριο του 2021, ο Ανεξάρτητος Μηχανισμός Αξιολόγησης (Independent Reporting Mechanism, IRM) παρουσίασε τα νέα προϊόντα που προέκυψαν από τη διαδικασία Ανανέωσης (Refresh process) του IRM.¹ Η νέα προσέγγιση στηρίζεται στα διδάγματα που προέκυψαν έπειτα από περισσότερες από 350 αξιόπιστες, ανεξάρτητες, τεκμηριωμένες αξιολογήσεις που διεξήχθησαν από τον IRM και εισηγήσεις από την κοινότητα της Σύμπραξης για την Ανοικτή Διακυβέρνηση (Open Government Partnership, OGP). Ο IRM επιδιώκει να παρουσιάσει προϊόντα που είναι απλά, γίνονται σε κατάλληλο χρόνο, ανταποκρίνονται στον σκοπό και έχουν ως γνώμονα το αποτέλεσμα και τα οποία συνεισφέρουν στην εκμάθηση και τη λογοδοσία σε κρίσιμες στιγμές του κύκλου του σχεδίου δράσης OGP.

Τα προϊόντα IRM είναι:

- **Co-Creation Brief:** Φέρει διδάγματα που προκύπτουν από προηγούμενα σχέδια δράσης, εξυπηρετεί έναν σκοπό εκμάθησης και στηρίζει τη μελέτη και τον σχεδιασμό της συνδημιουργίας.
- **Αναθεώρηση Σχεδίου Δράσης:** Μια ταχεία, ανεξάρτητη τεχνική αναθεώρηση των χαρακτηριστικών του σχεδίου δράσης, και των δυνατών σημείων και προκλήσεων που εντοπίζει ο IRM προκειμένου να στηρίξει μια ισχυρότερη διαδικασία υλοποίησης.
- **Έκθεση Αποτελεσμάτων:** Μια συνολική αξιολόγηση της υλοποίησης που εστιάζει στα αποτελέσματα σε επίπεδο πολιτικής και στον τρόπο με τον οποίο συμβαίνουν οι αλλαγές. Επίσης, ελέγχει τη συμμόρφωση με τους κανόνες OGP και στηρίζει τη λογοδοσία και τη μακροπρόθεσμη εκμάθηση. Αυτό το προϊόν κυκλοφόρησε σε μια μεταβατική φάση το 2022, αρχής γενομένης με τα σχέδια δράσης που ολοκλήρωναν την υλοποίηση στις 31 Αυγούστου 2022. Οι Εκθέσεις Αποτελεσμάτων παραδίδονται έως και τέσσερις μήνες μετά το τέλος του κύκλου υλοποίησης.

Αυτό το προϊόν αποτελεί μια αναθεώρηση του IRM για το ελληνικό σχέδιο δράσης 2022–2024. Το σχέδιο δράσης περιλαμβάνει 19 δεσμεύσεις, τις οποίες ο IRM έχει φιλτράρει και διαχωρίσει σε δύο ομάδες, ενώ διατήρησε 13 ξεχωριστές δεσμεύσεις. Αυτή η αναθεώρηση δίνει έμφαση στην ανάλυσή της σχετικά με την ισχύ που έχει το σχέδιο δράσης προκειμένου να συνεισφέρει στην υλοποίηση και τα αποτελέσματα. Για τα δεδομένα ανά δεσμευση, βλ. Παράρτημα 1. Για λεπτομέρειες σχετικά με τη μεθοδολογία και τους δείκτες που χρησιμοποιήθηκαν από τον IRM για αυτήν την Αναθεώρηση Σχεδίου Δράσης, βλ. Ενότητα III.

¹ “IRM Refresh,” Open Government Partnership, <https://www.opengovpartnership.org/process/accountability/about-the-irm/irm-refresh/>.

Πίνακας Περιεχομένων

Ενότητα I: Επισκόπηση του Σχεδίου Δράσης 2022-2024	2
Ενότητα II: Πολλά Υποσχόμενες Δεσμεύσεις στο Σχέδιο Δράσης 2022–2024 της Ελλάδας	5
Ενότητα III. Μεθοδολογία και Δείκτες IRM	19
Παράρτημα 1. Δεδομένα ανά Δέσμευση	22
Παράρτημα 2: Συνδημιουργία Σχεδίου Δράσης	25

Ενότητα I: Επισκόπηση του Σχεδίου Δράσης 2022-2024

Το πέμπτο σχέδιο δράσης της Ελλάδας περιλαμβάνει πολλά υποσχόμενες δεσμεύσεις σχετικά με τη ρύθμιση της άσκησης επιρροής σε θεσμικούς φορείς, την προστασία των καταγγελλόντων και τα ανοικτά δεδομένα για τη διαχείριση γης. Παρότι υπήρξαν βελτιώσεις στη διαδικασία συνδημιουργίας σε σύγκριση με τον προηγούμενο κύκλο σχεδίου δράσης, το σύντομο χρονοδιάγραμμα περιόρισε τις ευκαιρίες για τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών (ΟΚΠ) να αναπτύξουν το σχέδιο δράσης με την κυβέρνηση. Ο ουσιαστικότερος διάλογος μεταξύ της κυβέρνησης και της κοινωνίας των πολιτών κατά την υλοποίηση θα ενίσχυε τη διαδικασία OGP και θα συνέβαλε στην επίτευξη ισχυρότερων αποτελεσμάτων.

Το πέμπτο σχέδιο δράσης της Ελλάδας περιλαμβάνει 19 δεσμεύσεις που καλύπτουν τη διαφάνεια και τη λογοδοσία, την καταπολέμηση της διαφθοράς, τα ανοικτά δεδομένα, τη δημόσια συμμετοχή, καθώς και τις υπηρεσίες για πολίτες και επιχειρήσεις.¹ Ορισμένες δεσμεύσεις εξακολουθούν να αφορούν τομείς πολιτικής από προηγούμενα σχέδια δράσης, όπως ο ψηφιακός μετασχηματισμός, η πρόσβαση στην πληροφορία, τα ανοικτά δεδομένα, η μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης και τα ανοικτά κοινοβουλευτικά δεδομένα. Στο σχέδιο δράσης περιλαμβάνεται επίσης δέσμευση για τη διεξαγωγή δύο δημόσιων διαβουλεύσεων στην πλατφόρμα δημόσιας συμμετοχής του δήμου Μοσχάτου-Ταύρου.²

Οι πολλά υποσχόμενες δεσμεύσεις για τη ρύθμιση της άσκησης επιρροής σε θεσμικούς φορείς και την προστασία των καταγγελλόντων έχουν μέτρια δυναμική αποτελεσμάτων. Η Δέσμευση 7 θα κατέγραφε και θα δημοσίευε δραστηριότητες άσκησης επιρροής σε θεσμικούς φορείς στο νέο διαδικτυακό Μητρώο Διαφάνειας, στατιστικά στοιχεία άσκησης επιρροής σε θεσμικούς φορείς και τυχόν επιβληθείσες κυρώσεις. Η Δέσμευση 8 θα δημιουργούσε μια διαδικτυακή πλατφόρμα για την αναφορά καταγγελιών σχετικά με παραβιάσεις του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ). Παρότι αντιμετωπίζουν τις θεματικές προτεραιότητες τους, οι ΟΚΠ πιστεύουν ότι οι δεσμεύσεις έχουν πιο περιορισμένο αντικείμενο εργασιών από ό,τι θα ήθελαν.³ Μια ομάδα δεσμεύσεων που περιλαμβάνει τις δεσμεύσεις 11–13 αξιολογείται επίσης ως πολλά υποσχόμενη και έχει ουσιαστική δυναμική αποτελεσμάτων. Θα μπορούσε να παράσχει

ΜΕ ΜΙΑ ΜΑΤΙΑ

Συμμετοχή από: 2011

Σχέδιο δράσης υπό αναθεώρηση: 2022-2024

Προϊόν IRM: Αναθεώρηση Σχεδίου Δράσης

Αριθμός δεσμεύσεων: 19

Επισκόπηση δεσμεύσεων:

Δεσμεύσεις με πρίσμα ανοικτής διακυβέρνησης: 19 (100%)

Δεσμεύσεις με ουσιαστική δυναμική αποτελεσμάτων: 3 (15%)

Πολλά υποσχόμενες δεσμεύσεις: 5 (26%)

Τομείς πολιτικής:

Συνεχίζονται από προηγούμενα σχέδια δράσης:

- Ψηφιακή μεταρρύθμιση
- Προστασία καταγγελλόντων
- Μεταρρυθμίσεις δημόσιας διοίκησης
- Ανοικτά κοινοβουλευτικά δεδομένα
- Ανοικτά δεδομένα για τη μετανάστευση

Εμφανίζονται σε αυτό το σχέδιο δράσης:

- Ρύθμιση άσκησης επιρροής σε θεσμικούς φορείς
- Ενεργή συμμετοχή σε τοπικό επίπεδο
- Ανοικτά δεδομένα για τη διαχείριση γης

Συμμόρφωση με τις ελάχιστες απαιτήσεις OGP για συνδημιουργία: Όχι

ανοικτά, τυποποιημένα και ακριβή στατιστικά δεδομένα για τις συναλλαγές γης, καθώς και διευθύνσεις με γεωγραφική αναφορά και τοπωνύμια υψηλής αξίας, ιδιαίτερα σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης που σχετίζονται με το κλίμα.

Το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης και μια πολυμελής Ομάδα Εργασίας (Focus Group) επέβλεψαν την ανάπτυξη του σχεδίου δράσης.⁴ Αξιωματούχοι του υπουργείου δημοσίευσαν ανοικτή πρόσκληση στον ιστότοπο opengovmonitor.gr για ένα εργαστήριο σχετικά με την ανοικτή διακυβέρνηση στο 12ο Ετήσιο Συνέδριο e-Government Forum, όπου οι συμμετέχοντες θα μπορούσαν να υποβάλουν θεματικές ιδέες προς περαιτέρω συζήτηση ως προτάσεις δέσμευσης.⁵ Μετά το εργαστήριο, αξιωματούχοι δημοσίευσαν επίσης μια ανοικτή φόρμα πρόσκλησης για δημόσιες προτάσεις που θα πληρούσαν τα κριτήρια δεσμεύσεων στο opengovmonitor.gr.⁶ Το προσχέδιο του σχεδίου δημοσιεύθηκε για να δεχθεί δημόσια σχόλια στον ιστότοπο διαβούλευσης opengov.gr. Δώδεκα ΟΚΠ εξέθεσαν τις ανησυχίες τους σχετικά με τη διαδικασία συνδημιουργίας και το τελικό σχέδιο δράσης μέσω δημόσιας επιστολής που εστάλη μέσω του opengov.gr στον Υπουργό Ψηφιακής Διακυβέρνησης τον Δεκέμβριο του 2022.⁷ Συνάντηση που οργανώθηκε με τον υπουργό προκειμένου να τεθεί επί τάπητος η επιστολή των ΟΚΠ πραγματοποιήθηκε μετά την υποβολή του σχεδίου δράσης στην OGP. Παρότι η κυβέρνηση έδωσε αιτιολογημένες απαντήσεις στα λοιπά σχόλια που έλαβε μέσω του opengov.gr, η απάντηση αυτή δεν κοινοποιήθηκε στα εν λόγω ενδιαφερόμενα μέρη ούτε δημοσιοποιήθηκε πριν από την υποβολή του σχεδίου δράσης. Εκπρόσωποι του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης δήλωσαν ότι η διαδικασία δημοσίευσης των αιτιολογημένων απαντήσεων διεκόπη έως ότου πραγματοποιούνταν η συνάντηση με τον υπουργό αναφορικά με την επιστολή των ΟΚΠ.

Παρά τις βελτιώσεις στη διαδικασία σε σύγκριση με τον προηγούμενο κύκλο, η Ελλάδα δεν πληρούσε τις ελάχιστες απαιτήσεις OGP για συνδημιουργία, επειδή, παρότι δόθηκαν αιτιολογημένες απαντήσεις σε προτάσεις ή τοποθετήσεις που ελήφθησαν από τους συμμετέχοντες της διαδικασίας συνδημιουργίας, οι εν λόγω απαντήσεις δεν κοινοποιήθηκαν στα ενδιαφερόμενα μέρη ή δεν δημοσιεύθηκαν πριν από την υποβολή του σχεδίου δράσης. Η κυβέρνηση δήλωσε ότι η κοινωνία των πολιτών πρότεινε τους περισσότερους από τους τομείς πολιτικής που καλύπτει το σχέδιο δράσης.⁸ Επίσης, αναγνώρισε ότι το εύρος συμμετοχής των πολιτών και της κοινωνίας των πολιτών στη διαδικασία OGP υπήρξε περιορισμένο.⁹ Ορισμένα μέλη της Ομάδας Εργασίας ανέφεραν ότι το τριμηνιαίο χρονοδιάγραμμα για τη συνδημιουργία του σχεδίου δράσης είτε δεν παρείχε αρκετό χρόνο για την υποβολή προτάσεων και τη λήψη ανατροφοδότησης σχετικά με συναντήσεις και προτάσεις είτε δεν περιελάμβανε την έκφραση διαφορετικών απόψεων.¹⁰ Μέσω της εκπαίδευσης και της αξιόπιστης επικοινωνίας, το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης επιθυμεί να αποκαταστήσει την εμπιστοσύνη μεταξύ της κυβέρνησης και άλλων ενδιαφερόμενων μερών, καθώς και να διευρύνει τη δημόσια συμμετοχή στη συνδημιουργία και την υλοποίηση τρεχόντων και μελλοντικών σχεδίων δράσης.¹¹

Παρότι η Ομάδα Εργασίας συστάθηκε για τους σκοπούς της διαδικασίας συνδημιουργίας, οι συμμετέχοντες από τον ιδιωτικό τομέα εξέφρασαν την επιθυμία να συνεχιστεί η συμμετοχή της στην υλοποίηση και την παρακολούθηση του σχεδίου δράσης.¹² Η κοινωνία των πολιτών θα ήθελε το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης να διευκρινίσει τον ρόλο της Ομάδας Εργασίας κατά την υλοποίηση και να παράσχει ένα χρονοδιάγραμμα για τις αλλαγές που αφορούν στο πλαίσιο της ομάδας προκειμένου να επιβλέπεται η υλοποίησή τους.¹³ Το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης δήλωσε ότι καταβάλλει προσπάθειες για τη δημιουργία ενός μηχανισμού για συνεχή διάλογο με την κοινωνία των πολιτών κατά την περίοδο υλοποίησης.¹⁴ Ο IRM συνιστά τακτικότερες επικαιροποιήσεις του ιστότοπου και του αποθετηρίου, καθώς και τακτικό διάλογο

με την κοινωνία των πολιτών και τα ενδιαφερόμενα μέρη του ιδιωτικού τομέα για την επίβλεψη της υλοποίησης του σχεδίου, ιδανικά μέσω ενός πολυμερούς φόρουμ.

Οι δεσμεύσεις που δεν αναλύονται περαιτέρω στην Ενότητα II έχουν μέτρια ή ασαφή δυναμική αποτελεσμάτων. Οι Δεσμεύσεις 2–4 βασίζονται σε προηγούμενες δεσμεύσεις για τη βελτίωση της πρόσβασης σε κοινοβουλευτικές πληροφορίες και προσφέρουν μόνο άμεσες τεχνικές λύσεις. Η Δέσμευση 9 καθορίζει το ελληνικό πλαίσιο κατάρτισης για τα ανοικτά δεδομένα, αλλά στην πραγματικότητα δεν δεσμεύεται για την κατάρτιση δημοσίων αξιωματούχων. Η δυνατότητα των Δεσμεύσεων 15, 18 και 19 να αποφέρουν αποτελέσματα είναι ασαφής. Η από κοινού υλοποίηση της Δέσμευσης 14 από την κυβέρνηση και τις ΟΚΠ θα μπορούσε να επιτύχει τον στόχο για βελτίωση της διαφάνειας και της λογοδοσίας αναφορικά με οργανισμούς που λαμβάνουν κρατική χρηματοδότηση, καθώς και της Δέσμευσης 17 για την προώθηση της επαναχρησιμοποίησης δεδομένων.¹⁵

¹ "Greece Action Plan 2022–2024," Open Government Partnership, 9 Ιανουαρίου 2023, <https://www.opengovpartnership.org/documents/greece-action-plan-2022-2024-december>, 6.

² Παρότι δεν είναι η πρώτη φορά που η Ελλάδα περιλαμβάνει στο σχέδιο δράσης της μια δέσμευση προς υλοποίηση από έναν τοπικό δήμο, πρόκειται για την πρώτη δέσμευση του είδους της από το σχέδιο δράσης 2016–2018.

³ Άγγελος Κασκάνης (Διεθνής Διαφάνεια Ελλάς), συνέντευξη στον ερευνητή του IRM, 4 Απριλίου 2023. Στέφανος Λουκόπουλος (Vouliwatch), συνέντευξη στον ερευνητή του IRM, 29 Μαρτίου 2023.

⁴ Η πολυμελής ομάδα εργασίας αποτελούταν από τη Γενική Γραμματεία Συντονισμού της Προεδρίας της Κυβέρνησης, το Εθνικό Δίκτυο Υποδομών, Τεχνολογίας και Έρευνας, την Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας, τον ΕΕΛΛΑΚ Οργανισμό Ανοιχτών Τεχνολογιών, την Solidarity Now, τον Σύνδεσμο Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών, τη Διεθνή Διαφάνεια Ελλάς και την Expertise France.

⁵ "Πρόσκληση σε συνέδριο," OGP Ελλάδα, επικαιροποιήθηκε 1 Νοεμβρίου 2022, <https://opengovmonitor.gr/callforworkshop>.

⁶ Αυτά τα 12 κριτήρια κάλυπταν από τη θεματική συνάφεια έως και την ανοικτή διακυβέρνηση, τους οικονομικούς πόρους, τις αρμοδιότητες και άλλα, όπως αναλύονται σε: "Πρόσκληση συνεργατικού σχεδιασμού του 5ου εθνικού σχεδίου δράσης ανοικτής διακυβέρνησης," OGP Ελλάδα, 31 Οκτωβρίου 2022, <https://opengovmonitor.gr/callforcodesign/>.

⁷ "Επιστολή ΟΚΠ προς τον Υπουργό Ψηφιακής Διακυβέρνησης," ΕΕΛΛΑΚ Οργανισμός Ανοιχτών Τεχνολογιών, 19 Δεκεμβρίου 2022, <https://eellak.ellak.gr/wp-content/uploads/sites/23/2022/12/epistoli-organwsewn-ktp.pdf>.

⁸ Αναστάσιος Παπαζαρίφης (Σημείο Επαφής OGP), γραπτή αλληλογραφία με τον IRM, 6 Απριλίου 2023.

⁹ Προεδρία της Κυβέρνησης, γραπτή απάντηση στον IRM, 30 Απριλίου 2023.

¹⁰ Αλέξανδρος Μελίδης (ΕΕΛΛΑΚ Οργανισμός Ανοιχτών Τεχνολογιών), συνέντευξη στον ερευνητή του IRM, 28 Μαρτίου 2023. Λευτέρης Αντωνιάδης (Solidarity Now), συνέντευξη στον ερευνητή του IRM, 12 Απριλίου 2023. Αθηνά Βουνάτσου και Μαρία Μποζούδη (ΣΕΒ Σύνδεσμος Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών), συνέντευξη στον ερευνητή του IRM, 12 Απριλίου 2023.

¹¹ Παπαζαρίφης, γραπτή αλληλογραφία.

¹² Βουνάτσου & Μαρία Μποζούδη, συνέντευξη: "Θέλουμε πολύ να συνεχίσουμε να εργαζόμαστε για την κατάρτιση του σχεδίου δράσης. Θέλουμε να είμαστε μέρος αυτής της διαδικασίας καθ' όλη τη διάρκεια της υλοποίησης, καθώς και να ξεκινήσουμε την εκπόνηση του, αντί να γίνουν όλα βιαστικά σε διάστημα λίγων μηνών".

¹³ Αντωνιάδης, συνέντευξη.

¹⁴ Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης, επιστολή προς τον IRM κατά την αναθεώρηση της προδημοσίευσης, 2 Αυγούστου 2023.

¹⁵ "Σχέδιο Δράσης 2022–2024 της Ελλάδας," Σύμπραξη για την Ανοικτή Διακυβέρνηση, 18.

Ενότητα II: Πολλά Υποσχόμενες Δεσμεύσεις στο Σχέδιο Δράσης 2022–2024 της Ελλάδας

Η ακόλουθη αναθεώρηση εξετάζει μία μεμονωμένη δέσμευση και μια ομάδα τριών δεσμεύσεων, τις οποίες ο IRM έχει προσδιορίσει ως τις δεσμεύσεις με δυνατότητα να επιφέρουν τα πλέον υποσχόμενα αποτελέσματα. Οι πολλά υποσχόμενες δεσμεύσεις αφορούν σε έναν τομέα πολιτικής που είναι σημαντικός για τα ενδιαφερόμενα μέρη ή το εθνικό πλαίσιο. Πρέπει να είναι επαληθεύσιμες, να έχουν σχετικό πρίσμα ανοικτής διακυβέρνησης, και να έχουν μέτρια ή ουσιαστική δυναμική αποτελεσμάτων. Αυτή η αναθεώρηση παρέχει επίσης μια ανάλυση των προκλήσεων, των ευκαιριών και των συστάσεων με σκοπό να συνεισφέρει στη διαδικασία εκμάθησης και υλοποίησης του σχεδίου δράσης.

Πίνακας 1. Πολλά υποσχόμενες δεσμεύσεις

Πολλά Υποσχόμενες Δεσμεύσεις:
Δέσμευση 7: Δραστηριότητα Άσκησης Επιρροής σε Θεσμικούς Φορείς. Αυτή η δέσμευση επιδιώκει να διασφαλίσει την εφαρμογή του κανονιστικού νόμου 4829/2021 της Ελλάδας για την άσκηση επιρροής σε θεσμικούς φορείς και τη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις του Μητρώου Διαφάνειας που τέθηκε πρόσφατα σε λειτουργία.
Δέσμευση 8: Πλατφόρμα καταγγελιών σύμφωνα με την Οδηγία 2019/1937 της ΕΕ. Αυτή η μεταρρύθμιση θα υλοποιούσε μια διαδικτυακή πλατφόρμα για την υποβολή αναφορών σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Οδηγίας της ΕΕ περί Προστασίας των Καταγγελλόντων (ενσωματώθηκε στην Ελλάδα ως Νόμος 4990/2022), η οποία εισήγαγε κοινά πρότυπα για την προστασία των καταγγελλόντων.
Δεσμεύσεις 11–13: Ανοικτά δεδομένα για τη διαχείριση γης. Αυτή η ομάδα δεσμεύσεων στοχεύει στη βελτίωση των δεδομένων που τηρούνται στο Ελληνικό Κτηματολόγιο. Οι ενέργειες θα βελτιώναν την ποιότητα και θα αύξαναν την ποσότητα των δεδομένων αναφορικά με τις συναλλαγές γης, ενώ επίσης θα παρείχαν πλήρη δημόσια σύνολα δεδομένων που θα διέθεταν ταχυδρομικές διευθύνσεις και τοπωνύμια με γεωγραφική αναφορά.

Δέσμευση 7: Δραστηριότητα Άσκησης Επιρροής σε Θεσμικούς Φορείς

Εθνική Αρχή Διαφάνειας (ΕΑΔ)

Για την πλήρη περιγραφή αυτής της δέσμευσης, βλ. Δέσμευση 7 στο Σχέδιο Δράσης 2022–2024 της Ελλάδας: <https://www.opengovpartnership.org/documents/greece-action-plan-2022-2024-december>.

Πλαίσιο και στόχοι

Αναθεώρηση του 2017 σχετικά με την άσκηση επιρροής σε θεσμικούς φορείς στην Ευρώπη ανέφερε ότι ένα πιο ισχυρό ρυθμιστικό περιβάλλον για τις δραστηριότητες άσκησης επιρροής σε θεσμικούς φορείς στην Ελλάδα θα συνέβαλε στη διασφάλιση μεγαλύτερης διαφάνειας, ακεραιότητας και λογοδοσίας στη διαδικασία λήψης αποφάσεων.¹ Το 2021 η Ελλάδα ψήφισε τον νόμο για την "Ενίσχυση Διαφάνειας και Λογοδοσίας σε Θεσμικούς Φορείς της Πολιτείας". Αυτό το νομοθέτημα αποτέλεσε την πρώτη προσπάθεια της Ελλάδας να ρυθμίσει τις δραστηριότητες άσκησης επιρροής μεταξύ θεσμικών φορέων και εκπροσώπων συμφερόντων.² Ως εκ τούτου, η ΕΑΔ έθεσε σε λειτουργία το Μητρώο Διαφάνειας τον Δεκέμβριο του 2022 και δημοσίευσε έναν Κώδικα Δεοντολογίας και Κατευθυντήριες Γραμμές.³

Εκπρόσωπος της ΕΑΔ επιβεβαίωσε ότι τα σημερινά μέλη των νομοθετικών και εκτελεστικών κλάδων της κυβέρνησης και οι σύζυγοί αυτών δεν μπορούν να ενεργούν ως εκπρόσωποι συμφερόντων που ασκούν επιρροή (λομππίστες), και ότι τα πρώην μέλη δεν μπορούν να συμμετέχουν σε συμβουλευτικές ομάδες εκπροσώπησης συμφερόντων έως και 18 μήνες μετά τη λήξη των καθηκόντων τους.⁴ Προσέθεσε ακόμα ότι οι μη κυβερνητικές οργανώσεις και οι επαγγελματικές οργανώσεις μπορούν να είναι εγγεγραμμένοι λομππίστες. Οι εγγεγραμμένοι λομππίστες και μέλη της νομοθετικής και εκτελεστικής εξουσίας πρέπει να αναφέρουν ετησίως τις δραστηριότητές τους στο Μητρώο Διαφάνειας. Οι εγγεγραμμένοι λομππίστες πρέπει να δηλώνουν τον τομέα πολιτικής, την απόφαση για την οποία προχώρησαν σε δραστηριότητες άσκησης επιρροής σε θεσμικούς φορείς, το όνομα του ατόμου που προχώρησε σε δραστηριότητες άσκησης επιρροής σε θεσμικούς φορείς και το όνομα του πελάτη, τη μέθοδο που χρησιμοποιήθηκε και τον δημόσιο αξιωματούχο που είχε ως στόχο. Η ΕΑΔ, ως εποπτική αρχή, μπορεί να επιβάλει κυρώσεις εάν εκπρόσωποι συμφερόντων παραβιάσουν τον νόμο. Το Μητρώο Διαφάνειας πρέπει να δημοσιεύει διαδικτυακά σε ετήσια βάση στατιστικά στοιχεία δραστηριότητας και παραβιάσεις.

Αυτή η δέσμευση εξελίσσει δραστηριότητες που εμπεριέχονται στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς.⁵ Οι δραστηριότητες άσκησης επιρροής σε θεσμικούς φορείς για το 2023 και το 2024 θα καταγράφονταν στο Μητρώο Διαφάνειας και θα δημοσιεύονταν τα στατιστικά στοιχεία άσκησης επιρροής σε θεσμικούς φορείς και τυχόν επιβληθείσες κυρώσεις.⁶ Η ΕΑΔ ενημέρωσε τον IRM ότι σχεδιάζει επίσης να πραγματοποιήσει δραστηριότητες με στόχο την ενημέρωση του κοινού σχετικά με τον νόμο και το Μητρώο Διαφάνειας.⁷ Κατά τη συνδημιουργία, η κοινωνία των πολιτών είχε προτείνει τη δημιουργία ενός ανοικτού και προσβάσιμου μητρώου, και την επέκταση του ορισμού του λομππίστα προς εγγραφή ως μέρος αυτής της δέσμευσης.⁸

Δυναμική αποτελεσμάτων: Μέτρια

Καθόσον το μητρώο τέθηκε σε λειτουργία τον Δεκέμβριο του 2022, ουσιαστικά πριν από την έγκριση του σχεδίου δράσης, αυτή η δέσμευση επιδιώκει τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τη νέα νομοθεσία στην πράξη. Εκπρόσωπος της ΕΑΔ υποδήλωσε ότι η δέσμευση θα ενίσχυε τις δημοκρατικές αρχές, τη χρηστή διακυβέρνηση, την εμπιστοσύνη στο πολιτικό σύστημα, ενώ θα παρακινούσε επίσης δημόσια μια αλλαγή κουλτούρας και συμπεριφοράς.⁹ Ανέφερε ότι όλα τα δεδομένα από δημόσιους αξιωματούχους και εκπροσώπους συμφερόντων στο Μητρώο Διαφάνειας θα ήταν ανοικτά και δημοσίως προσβάσιμα, και κατ' αυτόν τον τρόπο θα ενισχύονταν η νομιμότητα και η ακεραιότητα των δραστηριοτήτων άσκησης επιρροής σε θεσμικούς φορείς.

Η κυβέρνηση σημειώνει στο σχέδιο δράσης ότι, σύμφωνα με τις αρχικές προτάσεις που διατυπώθηκαν τον Ιούλιο του 2022, αυτή η δέσμευση αντανάκλα προτεραιότητες της κοινωνίας των πολιτών. Ωστόσο, οι ΟΚΠ αμφισβήτησαν τη χρησιμότητα της ένταξής της στο σχέδιο δράσης, δεδομένου ότι ο νόμος θεσπίστηκε το 2021 και βρίσκεται ήδη σε εφαρμογή.¹⁰ Σημειώνουν επίσης ότι ο νόμος παρουσιάζει αρκετές ελλείψεις που εμποδίζουν την πλήρη διαφάνεια. Πιο συγκεκριμένα, ο νόμος αποκλείει τους εσωτερικούς λομππίστες, δεν διαθέτει σαφές χρονοδιάγραμμα εντός του οποίου πρέπει να εγγράφονται οι λομππίστες, και η απαίτηση για ετήσια υποβολή των δραστηριοτήτων άσκησης επιρροής σε θεσμικούς φορείς που πραγματοποιούν επιτρέπει να γίνονται γνωστοποιήσεις πολύ καιρό αφότου οι δραστηριότητες αυτές έχουν λάβει χώρα. Για παράδειγμα, μια ΟΚΠ εξέφρασε την ανησυχία ότι το κοινό δεν θα

μπορούσε σε πραγματικό χρόνο (ή κοντά σε πραγματικό χρόνο) να γνωρίζει ποιος επηρέασε τους φορείς λήψης αποφάσεων ενόψει των εθνικών εκλογών τον Ιούνιο του 2023, καθώς οι λομππίστες υποχρεούνται σε υποβολή των δραστηριοτήτων άσκησης επιρροής σε θεσμικούς φορείς μόνο μια φορά ετησίως.¹¹

Παρά την ύπαρξη σημαντικών περιορισμών, η δημοσίευση δεδομένων σε δημόσιο μητρώο για την άσκηση επιρροής σε θεσμικούς φορείς αποτελεί σημαντικό βήμα προόδου, καθώς έχει ως σκοπό να δώσει για πρώτη φορά στο κοινό μια εικόνα του τοπίου άσκησης επιρροής σε θεσμικούς φορείς στην Ελλάδα και του ποιος προσπαθεί να επηρεάσει τους φορείς λήψης αποφάσεων. Ωστόσο, υπάρχουν περιορισμοί γύρω από τον ορισμό των λομππίστών, πράγμα που σημαίνει ότι το μητρώο μπορεί να μην καταγράφει μεγάλο μέρος της άσκησης επιρροής σε θεσμικούς φορείς που συμβαίνει στην Ελλάδα. Η δημοσίευση στατιστικών στοιχείων θα βοηθούσε επίσης το κοινό και τους φορείς ελέγχου να κατανοήσουν τη συνολική απόδοση του μητρώου και του νομικού πλαισίου – όπως τον αριθμό των επισκεπτών του ιστότοπου, τον αριθμό των καταχωριζόντων, τις επιβαλλόμενες κυρώσεις κλπ. Επιπλέον, υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης ως προς την έγκαιρη και τακτική υποβολή και δημοσίευση δεδομένων, καθώς και την αντιμετώπιση ανησυχιών γύρω από την ακρίβεια και την επαλήθευση δεδομένων. Ως εκ τούτου, αυτή η δέσμευση προσδιορίζεται ως έχουσα μέτρια δυναμική αποτελεσμάτων, επειδή καθιερώνει μια θετική αλλά περιορισμένη αλλαγή στη διαφάνεια των δραστηριοτήτων άσκησης επιρροής σε θεσμικούς φορείς στην Ελλάδα.

Ευκαιρίες, προκλήσεις και συστάσεις κατά την υλοποίηση

Η κοινωνία των πολιτών επιθυμεί άμεση δημοσιοποίηση της νομοθεσίας και προώθηση των κανονιστικών απαιτήσεων της.¹² Υπάρχει προβληματισμός επειδή η κυβέρνηση δεν έχει πραγματοποιήσει ακόμη την εκστρατεία για την προώθηση της νομικής υποχρέωσης εγγραφής, ενώ σημειώνεται ότι μέχρι τον Μάρτιο του 2023 είχαν εγγραφεί μόνο δύο λομππίστες, οι πληροφορίες των οποίων ήταν ελλιπείς και έμοιαζαν μη επαληθευμένες και ανακριβείς.

Επιπλέον, η κοινωνία των πολιτών αναφέρει ότι το Μητρώο Διαφάνειας χρήζει βελτιωμένης λειτουργικότητας αναζήτησης και δεδομένων που θα καθίστανται διαθέσιμα σε ανοικτές μορφές δεδομένων με στόχο τη διευκόλυνση της δημόσιας εποπτείας. Επί του παρόντος, αναζητήσεις μπορούν να γίνουν εάν γνωρίζετε ακριβώς το όνομα του λομππίστα.¹³

Προκειμένου να προωθήσει μια πιο φιλόδοξη προσέγγιση ως προς την υλοποίηση αυτής της δέσμευσης, ο IRM συνιστά:

- **Η ΕΑΔ να διασφαλίσει τη συμμόρφωση των λομππίστών μέσω ευαισθητοποίησης σχετικά με τις απαιτήσεις γνωστοποίησης του Μητρώου Διαφάνειας.** Η ΕΑΔ θα μπορούσε να πραγματοποιεί συναντήσεις με εκπροσώπους συμφερόντων ή να προσφέρει κατάρτιση ώστε να τους ενημερώνει για τις νομικές τους υποχρεώσεις. Η κυβέρνηση θα μπορούσε να προωθήσει περαιτέρω το υπάρχον υλικό καθοδήγησης και να δημιουργήσει οπτικοακουστικό υλικό με το οποίο θα επεξηγούνται οι απαιτήσεις και ο τρόπος εγγραφής. Παρότι ο νόμος ορίζει ετήσιες επικαιροποιήσεις, η ΕΑΔ θα μπορούσε να προωθήσει τις βέλτιστες πρακτικές άλλων χωρών, όπου η υποβολή και η δημοσίευση των δεδομένων γίνεται πιο έγκαιρα για τη βελτίωση της χρησιμότητας των υποβαλλόμενων δεδομένων. Για παράδειγμα, στην Ιρλανδία οι λομππίστες επικαιροποιούν το μητρώο ανά τέσσερις μήνες, στο Ηνωμένο Βασίλειο επικαιροποιούν το μητρώο ανά τρεις μήνες, ενώ στη Λιθουανία οι λομππίστες επικαιροποιούν τα αρχεία τους

εντός επτά ημερών από τη διεξαγωγή δραστηριοτήτων άσκησης επιρροής σε θεσμικούς φορείς.¹⁴

- **Η ΕΑΔ θα μπορούσε να προσφέρει κατάρτιση σε δημόσιους αξιωματούχους σχετικά με τους νέους κανόνες ώστε να διασφαλιστεί η συμμόρφωση των λομπιστών.** Με τον ίδιο τρόπο που ευαισθητοποιεί τους ίδιους τους λομπίστες, η ΕΑΔ θα μπορούσε επίσης να ευαισθητοποιήσει και να παράσχει κατάρτιση σε δημόσιους αξιωματούχους, ώστε να διασφαλιστεί ότι έχουν γνώση των κανόνων διαφάνειας που αφορούν στην άσκηση επιρροής σε θεσμικούς φορείς. Σε μια αλλαγή πολιτιστικής πρακτικής, οι δημόσιοι λειτουργοί και οι δημόσιοι αξιωματούχοι θα μπορούσαν να διασφαλίσουν ότι οι εκπρόσωποι είναι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Διαφάνειας προτού αποδεχτούν οποιοσδήποτε συναντήσεις με λομπίστες. Για παράδειγμα, οι αξιωματούχοι της Ευρωπαϊκής Επιτροπής μπορούν να συναντηθούν με εκπροσώπους συμφερόντων μόνο εάν αυτοί είναι εγγεγραμμένοι στο μητρώο διαφάνειας της ΕΕ.¹⁵
- **Βελτίωση της λειτουργικότητας του Μητρώου Διαφάνειας για τη διασφάλιση της διαφάνειας και της δημόσιας εποπτείας των δραστηριοτήτων άσκησης επιρροής σε θεσμικούς φορείς.** Επί του παρόντος, το μητρώο διαθέτει περιορισμένες δυνατότητες αναζήτησης. Η λειτουργία αναζήτησης θα επωφελούνταν από μια λειτουργία περιήγησης που επιτρέπει πιο γενικές αναζητήσεις ή ανοικτή πρόσβαση σε όλες τις καταχωρίσεις και επικαιροποιήσεις, για παράδειγμα κατά σειρά των πιο πρόσφατα επικαιροποιημένων καταχωρίσεων. Για παράδειγμα, το μητρώο διαφάνειας της ΕΕ επιτρέπει αναζήτηση και περιήγηση στα δεδομένα βάσει λέξης-κλειδί ή γενικών κριτηρίων.¹⁶ Το Μητρώο Διαφάνειας της Ελλάδας θα μπορούσε επίσης να εξετάσει το ενδεχόμενο να επιτρέπεται η λήψη του συνόλου των δεδομένων του Μητρώου Διαφάνειας. Αυτό θα εξυπηρετούσε καλύτερα τον στόχο παροχής ανοικτών και προσβάσιμων πληροφοριών στο κοινό σχετικά με τις δραστηριότητες άσκησης επιρροής σε θεσμικούς φορείς.
- **Ανάπτυξη πλαισίου για τη δημοσίευση σχετικών στατιστικών στοιχείων μέσω συνεργασίας με την κοινωνία των πολιτών.** Το Μητρώο Διαφάνειας πρόκειται να περιέχει στατιστικά στοιχεία για την άσκηση επιρροής σε θεσμικούς φορείς και τις κυρώσεις. Ωστόσο, οι λεπτομέρειες σχετικά με το ποια θα είναι ακριβώς τα στατιστικά στοιχεία, ποια μορφή θα έχουν και πόσο τακτικά θα παρέχονται είναι λεπτομέρειες που θα μπορούσαν να οριστούν σε συνεργασία με ΟΚΠ, ούτως ώστε οι πληροφορίες που δημοσιεύονται να είναι σχετικές και χρήσιμες προς τη διασφάλιση της δημόσιας εποπτείας της λειτουργίας και της ρύθμισης της άσκησης επιρροής σε θεσμικούς φορείς στην Ελλάδα. Αυτό θα λειτουργούσε υποστηρικτικά στον στόχο για ενίσχυση των δημοκρατικών αρχών, της χρηστής διακυβέρνησης, της εμπιστοσύνης στο πολιτικό σύστημα, και θα παρακινούσε μια αλλαγή κουλτούρας και συμπεριφοράς. Η δημοσίευση δεδομένων που αφορούν σε κυρώσεις (συμπεριλαμβανομένων επιβληθέντων προστίμων) θα συνέβαλε στη δημοσιοποίηση περιπτώσεων παραβίασης και θα ενίσχυε την τήρηση του νόμου. Πληροφορίες που αφορούν σε κυρώσεις θα μπορούσαν να δημοσιεύονται στον ιστότοπο του Μητρώου Διαφάνειας σε συνεχή βάση. Τα στατιστικά στοιχεία θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για τη μετέπειτα δημιουργία συστάσεων με σκοπό να βελτιωθεί το μητρώο, δυνητικά να καταστεί ευκολότερη η καταγραφή πληροφοριών, να αυξηθεί ο βαθμός λεπτομέρειας των πληροφοριών που συλλέγονται και δημοσιεύονται, καθώς και δυνητικά να προταθούν νομικές τροποποιήσεις για τη διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής της νομοθεσίας.

Δέσμευση 8: Πλατφόρμα καταγγελιών σύμφωνα με την Οδηγία 2019/1937 της ΕΕ

Εθνική Αρχή Διαφάνειας (ΕΑΔ)

Για την πλήρη περιγραφή αυτής της δέσμευσης, βλ. Δέσμευση 8 στο Σχέδιο Δράσης 2022–2024 της Ελλάδας: <https://www.opengovpartnership.org/documents/greece-action-plan-2022-2024-december>.

Πλαίσιο και στόχοι

Μέχρι το τέλος του 2021, όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ αναμένονταν να ενσωματώσουν την Οδηγία 2019/1937 της ΕΕ σχετικά με την προστασία των καταγγελλόντων, η οποία εισήγαγε κοινά πρότυπα για την προστασία των καταγγελλόντων. Στην Ελλάδα, ο Νόμος 4990/2022 (ΦΕΚ, Σειρά 1, Αρ. 210), ο οποίος θεσπίστηκε στις 11 Νοεμβρίου 2022, ενσωμάτωσε την Οδηγία της ΕΕ στο εθνικό δίκαιο. Επιδιώκει να ενθαρρύνει τους πολίτες να αναφέρουν στις αρμόδιες αρχές ένα γεγονός ή μια πληροφορία που έχει υποπέσει στην αντίληψή τους και αποτελεί ή ενδέχεται να αποτελέσει παραβίαση του δικαίου της ΕΕ.

Αυτή η δέσμευση θέτει σε εφαρμογή το Άρθρο 11 του Νόμου 4990/2022 που απαιτεί από την ΕΑΔ να διατηρεί ηλεκτρονικό σύστημα εξωτερικής αναφοράς (καταγγελίας παρατυπιών). Επί του παρόντος, η ΕΑΔ λαμβάνει ανώνυμες ή επώνυμες αναφορές μέσω σελίδας παραπόνων που υπάρχει στον ιστότοπο της. Το νέο σύστημα θα λαμβάνει, θα διαχειρίζεται και θα παρακολουθεί αναφορές από υπαλλήλους του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα για παραβάσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του νέου νόμου. Οι καταγγέλλοντες που επιλέγουν να διατηρήσουν την ανωνυμία τους μπορούν να δημιουργήσουν ένα ασφαλές ηλεκτρονικό ταχυδρομικό κουτί που θα επιτρέπει την αμφίδρομη επικοινωνία τους με τον ερευνητή της υπόθεσης.

Η ολοκλήρωση των δραστηριοτήτων της δέσμευσης έχει προγραμματιστεί για τις 11 Αυγούστου 2023 μαζί με την ολοκλήρωση μιας αξιολόγησης επιπτώσεων σχετικά με το απόρρητο δεδομένων και μιας πλατφόρμας εξωτερικής αναφοράς. Κατά το διάστημα των εννέα μηνών (Ιανουάριος–Αύγουστος 2023), η ΕΑΔ μαζί με το Υπουργείο Δικαιοσύνης και το Υπουργείο Εσωτερικών θα προχωρούσαν στη δημιουργία εκπαιδευτικού και πληροφοριακού υλικού, και θα εξέδιδαν Υπουργικές Αποφάσεις και Γνωμοδοτήσεις Διοικητή. Από τον Απρίλιο του 2023, η ομάδα έργου συμβουλευόταν τον ιδιωτικό και τον δημόσιο τομέα με σκοπό την ανάπτυξη ενός επιχειρησιακού πλαισίου για την εφαρμογή του νόμου, τον σχεδιασμό των προδιαγραφών της πλατφόρμας και τη διενέργεια τριετών ελέγχων συμμόρφωσης.¹⁷

Αυτή η δέσμευση εξελίσσει τις δραστηριότητες που ορίζονται στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς.¹⁸ Η ΕΑΔ πρότεινε τη δέσμευση αυτή κατά τη συνδημιουργία με την υποστήριξη του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, του Υπουργείου Εσωτερικών, του Υπουργείου Δικαιοσύνης και του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων. Υποστηρίζει τις αξίες OGP σχετικά με τη δημόσια λογοδοσία και την πρόσβαση στην πληροφορία.

Δυναμική αποτελεσμάτων: Μέτρια

Η κυβέρνηση αναμένει ότι οι καταγγελίες για παραβάσεις της νομοθεσίας της ΕΕ θα ενισχύσουν την ακεραιότητα, τη λογοδοσία και την εμπιστοσύνη εντός των ελληνικών οργανισμών, και θα προστατεύσουν το δημόσιο συμφέρον.¹⁹ Οι πολίτες κατέδειξαν ότι υπάρχει μεγάλη απόσταση που πρέπει να διανυθεί έως ότου οικοδομηθεί αυτή η εμπιστοσύνη. Για παράδειγμα, οι καταγγέλλοντες του σκανδάλου Novartis του 2017—για χειραγώγηση των τιμών των ναρκωτικών μέσω δωροδοκίας—επέλεξαν, σύμφωνα με πληροφορίες, να δώσουν κατάθεση για τη δωροδοκία στην κυβέρνηση των Ηνωμένων Πολιτειών και όχι στις ελληνικές αρχές.²⁰

Πριν από τον Νόμο 4990/2022 υπήρχαν συγκεκριμένοι μηχανισμοί μόνο για αναφορές καταγγελιών σε σχέση με την Ελληνική Επιτροπή Ανταγωνισμού, την Ενιαία Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων και τη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού.²¹ Οι ΟΚΠ θεωρούν τον νόμο 4990/2022 και αυτή τη δέσμευση ως θετική αλλά περιορισμένη μεταρρύθμιση, καθώς παρέχει προστασία από αντίποινα στους καταγγέλλοντες μόνο όταν υποβάλλουν ανώνυμες αναφορές σχετικά με το δίκαιο της ΕΕ.²² Από την άλλη πλευρά, μια ενιαία πλατφόρμα θα έθετε επί τάπητος τη σύσταση της Διεθνούς Διαφάνειας Ελλάδας σχετικά με τη θέσπιση ενιαίου εθνικού πλαισίου για την προστασία των καταγγελλόντων κατά την ενσωμάτωση της Οδηγίας της ΕΕ.²³

Με την εφαρμογή ενός νέου ανώνυμου μηχανισμού καταγγελιών, αναμένεται ότι ο αριθμός τέτοιων αναφορών θα αυξηθεί. Παρόμοια δέσμευση του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού στο προηγούμενο σχέδιο δράσης για την καταγγελία παρατυπιών στον αθλητισμό, παρότι μη συναφής με τη συγκεκριμένη δέσμευση, είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση του αριθμού των αναφορών καταγγελιών, συμπεριλαμβανομένων υποθέσεων που κατέληξαν να εκδικάζονται και οδήγησαν σε κυρώσεις.²⁴

Ο IRM αξιολογεί αυτήν τη δέσμευση ως έχουσα μέτρια δυναμική αποτελεσμάτων, επειδή η νέα πλατφόρμα θα υποστήριζε μόνο καταγγελίες για παραβιάσεις της νομοθεσίας της ΕΕ, αλλά όχι απαραίτητα της εθνικής νομοθεσίας εν γένει. Η κοινωνία των πολιτών ενημέρωσε τον Υπουργό Ψηφιακής Διακυβέρνησης μέσω επιστολής ότι η δέσμευση θα είχε μεγαλύτερο αντίκτυπο εάν κάλυπτε και καταγγελίες για παραβιάσεις της εθνικής νομοθεσίας.²⁵ Ως εκ τούτου, υφίστανται περιορισμοί ως προς τον βαθμό στον οποίο οι καταγγέλλοντες ενδέχεται να προστατευθούν από τον νόμο, εάν οι αναφορές δεν σχετίζονται με το δίκαιο της ΕΕ. Εκπρόσωπος της κοινωνίας των πολιτών δήλωσε επίσης ότι οι εργαζόμενοι σε επιχειρήσεις ενδέχεται να αμφισβητήσουν την αποτελεσματικότητα του διαύλου αναφοράς και να προτιμήσουν να χρησιμοποιήσουν άλλους διαύλους—δυσνητικά μέσω διαρροών στα μέσα μαζικής ενημέρωσης.²⁶

Ευκαιρίες, προκλήσεις και συστάσεις κατά την υλοποίηση

Τώρα που η Οδηγία της ΕΕ έχει ενσωματωθεί στο εθνικό δίκαιο, η ΕΑΔ θα μπορούσε να συνεργαστεί με την κοινωνία των πολιτών και τις επιχειρήσεις με στόχο την παρακολούθηση και την υποβολή εκθέσεων σχετικά με την εφαρμογή του νόμου 4990/2022. Μπορεί να προχωρήσει σε συστάσεις για τη βελτίωση της εφαρμογής ή να προτείνει βελτιώσεις τυχόν νομικών περιορισμών. Η ΕΑΔ θα μπορούσε επίσης να παρακολουθεί την αποτελεσματικότητα της νέας πλατφόρμας και να προχωρά σε βελτιώσεις εάν κριθεί απαραίτητο.

Η προώθηση των νέων νομικών προστασιών και των μηχανισμών υποβολής αναφορών από τους καταγγέλλοντες θα συνέβαλε επίσης στη βελτίωση των αποτελεσμάτων από την υλοποίηση αυτής της δέσμευσης. Στην ανάλυσή που έκαναν το 2021 για τα σκάνδαλα και την προστασία καταγγελλόντων στην Ελλάδα, η Άννα Δαμάσκου και ο Αντώνιος Μπαλτάς συνέστησαν την ενημέρωση της διοίκησης και των εργαζομένων σχετικά με το νέο πλαίσιο προστασίας.²⁷

Ο IRM συνιστά στην κυβέρνηση να εξετάσει:

- **Να διδαχθεί το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού μαθήματα από την εφαρμογή της πλατφόρμας ΕΠΑΘΛΑ για καταγγελίες στον χώρο του αθλητισμού**, η οποία βρίσκεται σε λειτουργία για περισσότερο από δύο χρόνια και έχει ως αποτέλεσμα 69 αναφορές με περισσότερες από 20 υποθέσεις να διερευνώνται περαιτέρω εντός 18 μηνών. Η ΕΑΔ θα μπορούσε να διδαχθεί μαθήματα από την εμπειρία του, συμπεριλαμβανομένου του τρόπου που ενθαρρύνεται η αναφορά καταγγελιών και του πώς γίνεται αποτελεσματική διαχείριση των αναφορών. Η περαιτέρω συνεργασία με

άλλες χώρες όπως η Τσεχία, η Λετονία, η Ισπανία και η Ιταλία, οι οποίες εφαρμόζουν επίσης την οδηγία για την προστασία των καταγγελλόντων, θα μπορούσε να προσφέρει χρήσιμα πρότυπα προς παραδειγματισμό.²⁸

- **Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση σχετικά με τη νέα προστασία των καταγγελλόντων όσων βρίσκονται σε τομείς πολιτικής που ενδέχεται να επηρεαστούν άμεσα, καθώς και του κοινού εν γένει.** Η διασφάλιση ότι οι πληροφορίες παρέχονται απευθείας στον χώρο εργασίας (όπως με τη μορφή αφισών ή φυλλαδίων), διαδικτυακά στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, μέσω τηλεόρασης και ραδιοφώνου ή άλλων μέσων θα συμβάλει στη βελτίωση των αποτελεσμάτων που απορρέουν από τις δραστηριότητες ευαισθητοποίησης. Αυτές οι προσπάθειες θα επωφελούνταν εάν υπήρχε μετάβαση από μια εκστρατεία μικρότερης έκτασης στη συμπερίληψη μηνυμάτων από διοικητικά στελέχη και ανώτερους αξιωματούχους προς υποστήριξη των καταγγελλόντων. Ίσως χρειαζόταν να υπάρξουν κάποιες εκπαιδευτικές πληροφορίες σχετικά με το ποιοι τομείς πολιτικής καλύπτονται από την προστασία των καταγγελλόντων και του τι θα συνιστούσε παραβίαση των εν λόγω νόμων που θα μπορούσε να αποτελέσει αντικείμενο καταγγελίας. Μια ισχυρή εκστρατεία των μέσων ενημέρωσης και η υποστήριξη από επιχειρήσεις και θεσμικά όργανα θα μπορούσαν να καλλιεργήσουν μια κουλτούρα καταγγελιών, όπως αποδεικνύεται από τη δέσμευση OGP της Ιρλανδίας από το σχέδιο δράσης της 2014–2016.²⁹ Η παρακολούθηση της αποτελεσματικότητας της νέας πλατφόρμας καταγγελιών και οι προσπάθειες ευαισθητοποίησης θα μπορούσαν να συμβάλουν στην προσθήκη βελτιωτικών κινήσεων όπου/εάν κριθεί απαραίτητο.
- **Μελέτη των βέλτιστων πρακτικών με σκοπό την καθοδήγηση της εφαρμογής του νόμου για την προστασία των καταγγελλόντων στην Ελλάδα και του τρόπου αντιμετώπισης της αναφοράς καταγγελιών σε σχέση με το εθνικό δίκαιο.** Η μελέτη θα μπορούσε να εξετάσει τις λειτουργίες και τις εργασίες οποιασδήποτε ανεξάρτητης υπηρεσίας για την προστασία των καταγγελλόντων, τους βέλτιστους μηχανισμούς προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι καταγγέλλοντες μπορούν να παρέχουν πληροφορίες με εμπιστευτικό ή/και ανώνυμο τρόπο. Η μελέτη θα μπορούσε επίσης να καλύπτει το ποιος είναι ο βέλτιστος τρόπος διεξαγωγής γνωστοποιήσεων από τους καταγγέλλοντες και αντιμετώπισης αυτών με έγκαιρο τρόπο, να παρέχει τακτικά στατιστικά στοιχεία, να προσφέρει κατάρτιση σε ενδιαφερόμενους φορείς— συμπεριλαμβανομένων δικαστών και εισαγγελέων—καθώς και να διασφαλίζει ταχεία παρέμβαση και αποτελεσματικούς μηχανισμούς για την παροχή δωρεάν νομικής υποστήριξης και συμβουλών στους καταγγέλλοντες.³⁰ Ορισμένες μελέτες έχουν υπογραμμίσει τις πρακτικές προστασίας των καταγγελλόντων στη Γαλλία (όπου οι καταγγέλλοντες προσφεύγουν σε σύστημα ταχείας εκδίκασης), την Ιρλανδία (όπου παρέχεται ασυλία από δίωξη για γνωστοποίηση ευαίσθητων πληροφοριών) και την Ολλανδία (όπου γίνονται διαθέσιμες στο κοινό ολοκληρωμένες στατιστικές πληροφορίες).³¹ Η ΕΑΔ θα μπορούσε να δεσμευθεί για τη διεύρυνση του τρόπου με τον οποίον χειρίζεται τυχόν αναφορές καταγγελιών ώστε να είναι ίδιος με τον τρόπο που θα χειριζόταν τις αναφορές που γίνονται βάσει του Νόμου 4990/2022.

Δεσμεύσεις 11–13: Ανοικτά δεδομένα για τη διαχείριση γης

Ελληνικό Κτηματολόγιο (ΕΚ)

Για την πλήρη περιγραφή των δεσμεύσεων που περιλαμβάνονται σε αυτήν την ομάδα, βλ. Δεσμεύσεις 11–13 στο Σχέδιο Δράσης 2022- 2024 της Ελλάδας:
<https://www.opengovpartnership.org/documents/greece-action-plan-2022-2024-december>.

Πλαίσιο και στόχοι

Αυτή η ομάδα δεσμεύσεων επιδιώκει τη δημοσίευση τριών βασικών συνόλων δεδομένων για τη διαχείριση γης σε ανοικτές μορφές δεδομένων. Με πρωτοβουλία του ΕΚ, το οποίο είναι υπεύθυνο για τη χαρτογράφηση και τη διαχείριση των γεωχωρικών πληροφοριών της Ελλάδας, αυτές οι δεσμεύσεις συνεχίζουν το από κοινού έργο με το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης με στόχο το άνοιγμα κτηματολογικών δεδομένων και υπηρεσιών στο κοινό. Ο Υπουργός Ψηφιακής Διακυβέρνησης παρουσίασε αυτό το έργο στον Πρωθυπουργό τον Απρίλιο του 2021 και κέρδισε την ευρεία προσοχή των μέσων ενημέρωσης και του κοινού.³² Η υπηρεσία χαρτών του ΕΚ με λειτουργία 24/7 ήταν το πρώτο στάδιο.

Αυτές οι δεσμεύσεις έχουν ως στόχο την αντιμετώπιση της έλλειψης αξιόπιστων και έγκυρων στατιστικών στοιχείων σχετικά με τις συναλλαγές ακίνητης περιουσίας και την παροχή ψηφιακών γεωχωρικών δεδομένων για τις ταχυδρομικές διευθύνσεις αγροτεμαχίων στο Κτηματολόγιο και των τοπωνυμίων της χώρας (γεωγραφικές ονομασίες). Αυτές οι δραστηριότητες ανταποκρίνονται στην αξία OGP που αφορά στη διαφάνεια, αλλά η κοινωνία των πολιτών δεν συμμετείχε στην ανάπτυξη τους κατά τη συνδημιουργία. Εκπρόσωπος επιχειρηματικού ομίλου δήλωσε ότι άσκησε επίσης πιέσεις για την ύπαρξη δέσμευσης που θα αφορά στα γεωχωρικά δεδομένα, αλλά δεν περιλαμβάνεται στο πεδίο εφαρμογής αυτών των δεσμεύσεων.³³

Η Δέσμευση 11 καλύπτει δεδομένα για τις συναλλαγές ακινήτων. Σύμφωνα με τον Νόμο 2664/1998, σε περιοχές όπου το Ελληνικό Κτηματολόγιο έχει αντικαταστήσει το υφιστάμενο σύστημα καταχώρισης μεταβιβάσεων και υποθηκών ακινήτων, τα δεδομένα πρέπει να τηρούνται στο κεντρικό κτηματολόγιο του ΕΚ και να επικαιροποιούνται από τα κατά τόπους κτηματολόγια με βάση τις συναλλαγές τους.³⁴ Οι εγγεγραμμένοι ιδιοκτήτες ακινήτων μπορούν να χρησιμοποιούν τους κωδικούς τους Taxisnet³⁵ προκειμένου να αποκτούν πρόσβαση σε αυτά τα δεδομένα. Το ΕΚ παρέχει επί του παρόντος στην Τράπεζα της Ελλάδος δεδομένα συναλλαγών προς ανάλυση και δημόσια αναφορά, και ανταποκρίνεται σε ad hoc αιτήματα ενδιαφερομένων μερών. Αυτή η πρωτοβουλία θα καθιστούσε ελεύθερα διαθέσιμα τα ανοικτά διαδικτυακά στατιστικά σύνολα δεδομένων που παρουσιάζουν τον τύπο και τον αριθμό των συναλλαγών ακινήτων από το 2003, καθώς και άλλα μη προσδιοριζόμενα ανοικτά δεδομένα διαχείρισης ακινήτων. Ανάλογα με τους υπάρχοντες πόρους, το ΕΚ θα καθιστούσε τα δεδομένα διαθέσιμα μέσω διεπαφών προγραμματισμού εφαρμογών (Application Processing Interfaces, APIs) προκειμένου να καταστούν δυνατές η μηχανική ανάλυση και επαναχρησιμοποίηση.

Η Δέσμευση 12 επιδιώκει τη δημιουργία ενός ολοκληρωμένου μητρώου ταχυδρομικών διευθύνσεων σε όλη την Ελλάδα. Δεν έχουν δημιουργήσει όλοι οι δήμοι μητρώα οδών, ενώ οι κρατικές υπηρεσίες δεν έχουν αναπτύξει ένα εθνικό μητρώο.³⁶ Το ΕΚ σημειώνει ότι η απουσία αυτού του συνόλου δεδομένων επιφέρει δυσκολίες για ένα ευρύ φάσμα ενδιαφερόμενων μερών, τόσο στον δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό τομέα. Σχεδόν όλες οι δημόσιες υπηρεσίες, ανεξαρτήτως διοικητικού επιπέδου (κεντρικό, αποκεντρωμένο, περιφερειακό και τοπικό), δεν μπορούν να έχουν πρόσβαση και να αξιοποιήσουν αυτό το σύνολο δεδομένων για τις ανάγκες τους.³⁷ Ως εκ τούτου, η γεωπύλη του ΕΚ θα προσέφερε ένα δωρεάν και ανοικτό γεωχωρικό σύνολο δεδομένων για τις ταχυδρομικές διευθύνσεις ακινήτων που έχουν δηλωθεί στο

Κτηματολόγιο από το 1996.³⁸ Οι ταχυδρομικές διευθύνσεις θα είχαν γεωγραφική αναφορά στο Ελληνικό Γεωδαιτικό Σύστημα Αναφοράς του '87 και θα συνδέονταν με Κωδικούς Αριθμούς Ελληνικού Κτηματολογίου (ΚΑΕΚ).

Η Δέσμευση 13 θα δημιουργούσε ένα ανοικτό και δωρεάν γεωχωρικό σύνολο δεδομένων για τα τοπωνύμια (γεωγραφικές ονομασίες) που έχουν δηλωθεί από το 1996 από ιδιοκτήτες ακινήτων κατά την ανάπτυξη του Κτηματολογίου. Αυτά τα δεδομένα, τα οποία θα είχαν επίσης γεωγραφική τοποθεσία στο Ελληνικό Γεωδαιτικό Σύστημα Αναφοράς του '87, αποτελούν θεμελιώδες θέμα δεδομένων της Οδηγίας 2007/2/ΕΚ (INSPIRE) της ΕΕ,³⁹ και θα παρείχαν ένα πιο ολοκληρωμένο σύνολο από αυτό που είναι σήμερα διαθέσιμο από τη Γεωγραφική Υπηρεσία Στρατού.⁴⁰ Η έλλειψη γεωχωρικών δεδομένων για τοπωνύμια επηρεάζει όλα τα μέρη που χρειάζεται να προσδιορίσουν τη θέση ενός φαινομένου ή ενός γεγονότος, όπως γεγονότα κλιματικής αλλαγής, πυρκαγιές ή ατυχήματα σε μη αστικές περιοχές ή σε περιοχές χωρίς ταχυδρομικές διευθύνσεις ή κλήσεις ιδιωτών για βοήθεια έκτακτης ανάγκης.

Δυναμική αποτελεσμάτων: Ουσιαστική

Καθώς η κυβέρνηση προχωρά στην παροχή διαδικτυακών υπηρεσιών, χρειάζεται αξιόπιστες υποδομές, έγκυρες διαδικτυακές πληροφορίες και δεδομένα, καθώς και διαδικτυακούς χρήστες που διαθέτουν γνώσεις. Η βαθμολογία του Παγκόσμιου Βαρόμετρου Δεδομένων 2022 για τα ανοικτά δεδομένα γης της Ελλάδας ήταν 22/100, λίγο πιο κάτω από τον παγκόσμιο μέσο όρο που είναι 25.⁴¹ Ωστόσο, τα δεδομένα εγγείου ιδιοκτησίας σημείωσαν βαθμολογία 31, υψηλότερη από τον παγκόσμιο μέσο όρο που είναι 17. Αυτή η ομάδα δεσμεύσεων θα βελτιώνει την πρόσβαση του κοινού στα διαδικτυακά δεδομένα διαχείρισης γης της Ελλάδας.

Εκτός από την εκπλήρωση των θεμελιωδών απαιτήσεων της ΕΕ σχετικά με τα δεδομένα, όπως αυτές περιγράφονται στην Οδηγία INSPIRE, αυτή η ομάδα δεσμεύσεων θα καθιστούσε διαφανή τα στατιστικά σύνολα δεδομένων για τις συναλλαγές ακινήτων σε όλη τη χώρα, και θα τυποποιούσε και θα καθιστούσε ακριβή τα σύνολα δεδομένων για διευθύνσεις και τοπωνύμια με γεωγραφική αναφορά για επαγγελματίες και πολίτες. Με την πάροδο του χρόνου, θα μπορούσε να μειώσει τον αριθμό των αστικών γεωγραφικών τοποθεσιών έκτακτης ανάγκης που δεν μπορούν να προσδιοριστούν ή τον αριθμό των δημοτικών ή αγροτικών περιοχών με ελλιπή ή καθόλου στοιχεία διεύθυνσης. Οι προσπάθειες πληθοπορισμού για τη διόρθωση σφαλμάτων και παραλείψεων, καθώς και η επικαιροποίηση των βάσεων δεδομένων για διευθύνσεις και τοπωνύμια με ενδιαφερόμενα μέρη—τοπικές αρχές ή πολίτες—προσβλέπουν σε δεδομένα διευθύνσεων πραγματικού χρόνου.

Δεδομένης της χαμηλής κάλυψης του Κτηματολογίου σε αυτό το στάδιο και της δυνατότητας για εκτεταμένη κάλυψη σε αυτό το σχέδιο δράσης, τα αποτελέσματα της υλοποίησης θα μπορούσαν να είναι ουσιαστικά.

Ευκαιρίες, προκλήσεις και συστάσεις κατά την υλοποίηση

Προτεραιότητα του ΕΚ είναι η δημοσίευση δεδομένων, των οποίων η διαθεσιμότητα μπορεί να προσθέσει αξία στη δημόσια διοίκηση, την κοινωνία, την επιστημονική κοινότητα και την αγορά.⁴² Αυτή η προτεραιότητα βρίσκεται σε συμφωνία με τις αρχές του Open Data Charter.⁴³ Η ανάπτυξη διεπαφών προγραμματισμού εφαρμογών για τις Δεσμεύσεις 11 και 12 θα επιβεβαίωνε αυτήν τη στρατηγική εναρμόνιση.

Ο IRM συνιστά στην κυβέρνηση να εξετάσει:

- **Ολοκλήρωση της δημιουργίας διεπαφών προγραμματισμού εφαρμογών για την προώθηση της δημόσιας και εμπορικής χρήσης αυτών των θεμελιωδών γεωχωρικών συνόλων δεδομένων.** Η κατανομή περισσότερων πόρων στο ΕΚ για τη δημιουργία διεπαφών προγραμματισμού εφαρμογών θα αύξανε σημαντικά τη δυνατότητα επαναχρησιμοποίησης των δεδομένων. Αυτό θα μπορούσε να έχει τεράστιο αντίκτυπο όχι μόνο στη χρήση διαδικτυακών δημόσιων υπηρεσιών, αλλά και στον επιχειρηματικό κόσμο (για παράδειγμα, υπηρεσίες παράδοσης). Με βάση τη δημιουργία διεπαφών προγραμματισμού εφαρμογών, το Ελληνικό Κτηματολόγιο θα μπορούσε επίσης να διοργανώσει δημόσιες εκδηλώσεις, όπως μαραθώνιους προγραμματισμού, με σκοπό τη δημιουργική χρήση των δεδομένων που έχουν διατεθεί πρόσφατα (για παράδειγμα, για τη δημιουργία νέων χρήσιμων εφαρμογών).
- **Διαβούλευση με την κοινωνία των πολιτών και τον ιδιωτικό τομέα σχετικά με τα είδη πληροφοριών που θα ήταν πιο χρήσιμα.** Έτσι, όχι μόνο θα λάμβανε γνώση το ΕΚ για τα πλέον χρήσιμα είδη πληροφοριών, αλλά αυτό ενδέχεται να συνέβαλε και στο να δοθεί προτεραιότητα στη δημοσίευση πληροφοριών που θα βοηθούσαν ιδιαίτερα την κοινωνία των πολιτών να ενεργεί ως φορέας ελέγχου (π.χ. παρακολούθηση ύποπτων συναλλαγών γης) και τον ιδιωτικό τομέα να μπορεί να λαμβάνει καλύτερες επιχειρηματικές αποφάσεις (π.χ. έχοντας αποσαφηνίσει καλύτερα ό,τι αφορά στην ιδιοκτησία και τα δικαιώματα ιδιοκτησίας).

Λοιπές δεσμεύσεις

Παρακάτω αναφέρονται λοιπές δεσμεύσεις που ο IRM δεν προσδιόρισε ως πολλά υποσχόμενες δεσμεύσεις. Αυτή η αναθεώρηση παρέχει συστάσεις με σκοπό να συνεισφέρει στην εκμάθηση και την υλοποίηση αυτών των δεσμεύσεων.

Η **Δέσμευση 1** έχει ως στόχο την ψηφιοποίηση περίπου 100 πολιτιστικών και επιστημονικών βιβλίων της Ακαδημίας Αθηνών, και την τρισδιάστατη σάρωση και τεκμηρίωση πέντε αγαλμάτων. Παρότι πρόκειται για μια αξιόλογη πρωτοβουλία διαφάνειας, δεν είναι σαφές ότι αυτή η συγκεκριμένη δέσμευση θα επέτρεπε την πρόσβαση σε πληροφορίες που διατηρεί η κυβέρνηση.

Οι **Δεσμεύσεις 2, 3, και 4** επιδιώκουν τη βελτίωση της πρόσβασης σε κοινοβουλευτικές πληροφορίες και υποστηρίζονται από ενδιαφερόμενα μέρη της κοινωνίας των πολιτών που προσβλέπουν σε αυξημένη κοινοβουλευτική διαφάνεια και λογοδοσία μέσω ευκολότερης πρόσβασης στις πληροφορίες αυτές.⁴⁴ Βασίζονται σε δεσμεύσεις του δεύτερου και τρίτου σχεδίου δράσης.⁴⁵ Ο στόχος της Δέσμευσης 2 για παροχή λεπτομερών δεικτών που πληρούν τα διεθνή πρότυπα θα μπορούσε να αποτελέσει βραχυπρόθεσμη αντιμετώπιση “ενός χρόνιου προβλήματος” που αφορά στην ανεπαρκή ευρετηρίαση και τις μορφές εγγράφων ιδιοκτησίας.⁴⁶ Η μετάβαση στην ψηφιοποίηση των πρακτικών μέσω οπτικής αναγνώρισης χαρακτήρων (Optical Character Recognition, OCR) θα αποτελούσε μια μόνιμη λύση και θα αύξανε τη δυναμική αποτελεσμάτων της. Η δημοσίευση δεδομένων σχετικά με τα προφίλ βουλευτών και τη νομοθετική δραστηριότητα (Δέσμευση 3) σε ανοικτές μορφές θα επέτρεπε την επαναχρησιμοποίηση δεδομένων, ενώ η διαβούλευση με την κοινωνία των πολιτών για τον σχεδιασμό και την αναβάθμιση του ιστότοπου και της μηχανής αναζήτησης του κοινοβουλίου (Δέσμευση 4) θα ήταν ευπρόσδεκτη από τους χρήστες και θα επέφερε ισχυρότερα αποτελέσματα.

Για τη **Δέσμευση 5**, ο Δήμος Μοσχάτου-Ταύρου ανέθεσε σε ιδιωτική εταιρεία τη διεξαγωγή δύο δημόσιων διαβουλεύσεων στην πλατφόρμα δημόσιας συμμετοχής που διαθέτει. Η κυβέρνηση ευελπιστεί ότι αυτή η δέσμευση ενδέχεται να αποτελέσει έμπνευση για άλλες τοπικές κυβερνήσεις προκειμένου να επιδιώξουν δραστηριότητες ανοικτής διακυβέρνησης.⁴⁷ Ωστόσο, η δυναμική αποτελεσμάτων αυτής της δέσμευσης είναι ασαφής, καθώς φαίνεται να εξακολουθούν οι υφιστάμενες πρακτικές δημόσιας διαβούλευσης χωρίς καμία προστιθέμενη αξία ή επιδιωκόμενη βελτίωση.

Η **Δέσμευση 6** υλοποιεί την εφαρμογή που δημιούργησε η ΕΑΔ σχετικά με πειθαρχικές διαδικασίες για δημόσιους λειτουργούς. Θα καταγράφει την εξέλιξη σε κάθε στάδιο όλων των υποθέσεων ενώπιον μονομελών πειθαρχικών οργάνων και Πειθαρχικών Συμβουλίων, όπως απαιτείται από το Άρθρο 24 του Νόμου 4807/2021.⁴⁸ Τα δεδομένα που εισάγονται από εξουσιοδοτημένους χρήστες θα παραμένουν εμπιστευτικά.⁴⁹ Η απαίτηση για τακτικά διαστήματα δημοσίευσης αναφορών κατάστασης σε έναν αποκλειστικό ιστότοπο ή σε έναν υπάρχοντα ιστότοπο, καθώς και η δημοσίευση των πινάκων με τη μορφή ανοικτών δεδομένων, θα παρείχε μεγαλύτερη δημόσια διαφάνεια αναφορικά με τη λειτουργία και τα αποτελέσματα αυτών των διαδικασιών.

Η **Δέσμευση 9** φιλοδοξεί τα στελέχη της δημόσιας διοίκησης να αναπτύξουν ένα πλαίσιο για την ενίσχυση της ανοικτής διακυβέρνησης και τη βέλτιστη χρήση ανοικτών δεδομένων. Αντανακλά τις προτεραιότητες της κοινωνίας των πολιτών για την ενσωμάτωση αρχών ανοικτής διακυβέρνησης σε ολόκληρη τη δημόσια διοίκηση και την ενίσχυση του δημόσιου ενδιαφέροντος για τις δημόσιες πολιτικές.⁵⁰ Ωστόσο, αυτό το έργο προβλέπει μόνο μεθοδολογία και σχέδια για δύο προγράμματα κατάρτισης για διαχειριστές ανοικτών δεδομένων. Η δέσμευση θα επωφελοούνταν από την πραγματική παροχή των προγραμμάτων κατάρτισης και την εκτίμηση των αποτελεσμάτων τους.

Η **Δέσμευση 10** έχει ως στόχο την ψηφιοποίηση του αρχείου μετεωρολογικών εγγράφων της Εθνικής Μετεωρολογικής Υπηρεσίας και την εφαρμογή μιας δημόσια διαθέσιμης μετεωρολογικής βάσης δεδομένων από δίκτυα μετεωρολογικών σταθμών του κράτους και του ιδιωτικού τομέα. Τα σχέδια γύρω από τη συγχώνευση ανοικτών δεδομένων,⁵¹ ιδιαίτερα όσον αφορά στα κλιματικά δεδομένα, είναι αξιόπαινα. Ο IRM συνιστά την απαίτηση εκθέσεων προόδου το 2023 και το 2024, και την υποβολή εκθέσεων σχετικά με τις δραστηριότητες συγχώνευσης ανοικτών δεδομένων.

Η **Δέσμευση 14** θεσπίζει, σύμφωνα με τον Νόμο 4873/2021, μια κεντρική ηλεκτρονική διαδικασία εγγραφής για ΟΚΠ που επιθυμούν να λάβουν κρατική χρηματοδότηση, αντικαθιστώντας τον μεγάλο αριθμό μητρώων και διαδικασιών σε όλη τη δημόσια διοίκηση. Εκπρόσωπος της κοινωνίας των πολιτών εξέφρασε την ανησυχία ότι η νέα διαδικασία στο gov.gr μπορεί να αποτελέσει διοικητικό εμπόδιο στην πρόσβαση σε δημόσιους πόρους, ιδιαίτερα για μικρότερους οργανισμούς.⁵² Η παρακολούθηση της υιοθέτησης του νέου μητρώου και η συνεργασία με τις ΟΚΠ που εξέφρασαν ανησυχία στο Υπουργείο Εσωτερικών θα υποστήριζαν τον στόχο αυτής της δέσμευσης για τη δημιουργία μιας ισχυρότερης κοινωνίας πολιτών.⁵³

Ως μέρος της **Δέσμευσης 15**, η Κοινωνία της Πληροφορίας Α.Ε. θα δημιουργούσε έναν διαδικτυακό μηχανισμό ανατροφοδότησης προκειμένου οι πολίτες να αξιολογούν την ποιότητα των δημόσιων υπηρεσιών. Καθόσον δεν παρέχονται περαιτέρω λεπτομέρειες, η δυναμική αποτελεσμάτων είναι ασαφής. Θα ήταν ωφέλιμο να δημοσιευθεί το πρόγραμμα εργασιών, να καθοριστεί ο ρόλος των ΟΚΠ κατά την υλοποίηση και να παρακολουθούνται οι δραστηριότητες.

Η **Δέσμευση 16** θα δημιουργήσει ένα κεντρικό ενημερωμένο μητρώο όλων των δημόσιων φορέων που θα καθορίζει τις αρμοδιότητες και το νομικό τους καθεστώς. Θα καλύπτει και τα τέσσερα επίπεδα δημόσιας διοίκησης (κεντρική, αποκεντρωμένη, περιφερειακή και τοπική), και αναμένεται να παρέχει στους χρήστες συνεπείς πληροφορίες για κάθε δημόσιο φορέα, καθώς και να επιλύει την πολυπλοκότητα των υφιστάμενων θεσμικών και κανονιστικών πλαισίων της δημόσιας διοίκησης.⁵⁴ Θα ήταν ωφέλιμο να τεθούν σε πιλοτική δοκιμή η πλατφόρμα και το σύστημα παρακολούθησης με εκπροσώπους της κυβέρνησης και της κοινωνίας των πολιτών κατά το 2023 και το 2024, και να επιτραπεί στο κοινό να παρέχει πολύτιμη ανατροφοδότηση.

Η **Δέσμευση 17** έχει ως στόχο τη διάθεση ανοικτών και ανωνυμοποιημένων συνόλων δεδομένων μετανάστευσης και ασύλου. Συνεχίζει τη δράση μιας δέσμευσης για τα ανοικτά σύνολα δεδομένων μετανάστευσης από το τέταρτο σχέδιο δράσης.⁵⁵ Ωστόσο, τα ενδιαφερόμενα μέρη της κοινωνίας των πολιτών ήταν απογοητευμένα που το Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου δεν ξεκίνησε από κοινού σχεδιασμό με ΟΚΠ που ασχολούνται με πολιτικές μετανάστευσης/προσφύγων.⁵⁶ Ο IRM συνιστά η κυβέρνηση και οι ΟΚΠ να συμφωνήσουν από κοινού σε έναν επικαιροποιημένο κατάλογο συνόλων δεδομένων προς δημοσίευση.

Ο στόχος της **Δέσμευσης 18** για τη δημιουργία ενός συνεργατικού διαδικτυακού χώρου προκειμένου ο δημόσιος και ιδιωτικός τομέας και η κοινωνία των πολιτών να εξετάζουν ζητήματα που σχετίζονται με το ψηφιακό χάσμα στην Ελλάδα δεν διαθέτει επαρκείς λεπτομέρειες για να προσδιοριστεί η δυναμική αποτελεσμάτων. Θα ήταν ωφέλιμο να καταρτιστεί ένα λεπτομερές πρόγραμμα εργασιών προκειμένου όλα τα μέρη να έχουν ίσες ευκαιρίες να αντιμετωπίσουν σε αυτόν τον χώρο τα ζητήματα ψηφιακού χάσματος.

Τέλος, η **Δέσμευση 19** επιδιώκει τη δημιουργία μιας κοινότητας πρακτικής για το Εθνικό Πλαίσιο Διαλειτουργικότητας⁵⁷ σύμφωνα με τις ευρωπαϊκές απαιτήσεις για οριζόντιο συντονισμό, αλλά έχει ασαφή δυναμική αποτελεσμάτων. Θα ήταν ωφέλιμο να καταρτιστεί ένα λεπτομερές πρόγραμμα εργασιών προκειμένου να αποσαφηνιστεί ο ρόλος της κοινωνίας των πολιτών σε αυτή τη δέσμευση που θα ενίσχυε τη συνάφεια της δέσμευσης με τη δημόσια συμμετοχή.

¹ Limperis, G. (2017). Greece. In: Bitonti, A., Harris, P. (eds) Lobbying in Europe. Palgrave Macmillan, London. https://doi.org/10.1057/978-1-137-55256-3_15.

² Latest developments in regulating lobbying activities in Greece. IAACA Newsletter. Μάρτιος 2022. https://www.icac.org.hk/icac/post/iaaca2/common/pdf/3_nta.pdf.

³ Εθνική Αρχή Διαφάνειας, Έναρξη Λειτουργίας Μητρώου Διαφάνειας, 8 Δεκεμβρίου 2022. <https://lobbying.aead.gr/?p=773>.

⁴ Κωνσταντίνος Σπανός (Εθνική Αρχή Διαφάνειας), γραπτή αλληλογραφία με τον ερευνητή του IRM, 10 Απριλίου 2023.

⁵ Βλ. Στοιχεία 9.4 σε: "National Anti-Corruption Action Plan," National Transparency Authority, 1 Ιουλίου 2020, https://aead.gr/images/manuals/esskd/2018-2021b/NACAP_2018_2021_S2_2021.pdf

⁶ Δεν περιλαμβάνει τη ρύθμιση περί δώρων του Ν. 4829/2021.

⁷ Σπανός, γραπτή αλληλογραφία, 10 Απριλίου 2023.

⁸ Αλέξανδρος Μελιδής (ΕΕΛΛΑΚ Οργανισμός Ανοικτών Τεχνολογιών), γραπτή αλληλογραφία με τον ερευνητή του IRM, 30 Αυγούστου 2023.

⁹ Σπανός, γραπτή αλληλογραφία, 10 Απριλίου 2023. Καθόσον το μητρώο είναι ήδη διαθέσιμο διαδικτυακά την στιγμή που συντάσσεται αυτή η έκθεση (Ιούλιος 2023), οι διαθέσιμες πληροφορίες περιλαμβάνουν όνομα, επώνυμο, ταχυδρομική διεύθυνση, αριθμό τηλεφώνου, διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, καθώς και θεματικούς τομείς εκπροσώπησης συμφερόντων, κατάσταση (ενεργός/ανενεργός), εργασιακό καθεστώς (π.χ. αυτοαπασχολούμενος), βλ. παράδειγμα: <https://lobbying.aead.gov.gr/dsae2/transparency-registry/faces/pages/main/search.xhtml;jsessionid=pVMrdV937sIyQHhPCg8i-AKKJAwaX6Q3Qn4pqlhDiUJvUuQaYUSow!-1686460063>.

¹⁰ Άγγελος Κασκάνης (Διεθνής Διαφάνεια Ελλάς), συνέντευξη στον ερευνητή του IRM, 4 Απριλίου 2023, και Στέφανος Λουκόπουλος (Vouliwatch), συνέντευξη στον ερευνητή του IRM, 29 Μαρτίου 2023.

- ¹¹ Κασκάνης, συνέντευξη.
- ¹² Λουκόπουλος, συνέντευξη.
- ¹³ Ο IRM αναζήτησε το όνομα 'John' στο Μητρώο Διαφάνειας για να βρει έναν εγγεγραμμένο λομπίστα, ενώ οι ονομασίες κοινών εταιρειών, όπως η Google, δεν εμφανίστηκαν: <https://lobbying.aead.gov.gr/dsae2/transparency-registry/facespear>: <https://lobbying.aead.gov.gr/dsae2/transparency-registry/faces/pages/main/search.xhtml>.
- ¹⁴ "Lobbying in the 21st century: Transparency, Integrity and Access," OECD, <https://www.oecd-ilibrary.org/sites/cc47798f-en/index.html?itemId=/content/component/cc47798f-en>.
- ¹⁵ "Transparency Register," European Commission, https://commission.europa.eu/about-european-commission/service-standards-and-principles/transparency/transparency-register_en.
- ¹⁶ "Transparency Register," European Commission.
- ¹⁷ Σπανός, γραπτή αλληλογραφία, 10 Απριλίου 2023.
- ¹⁸ Βλ. Στοιχείο 11.2 σε: "National Anti-Corruption Action Plan," National Transparency Authority, 1 Ιουλίου 2020, https://aead.gr/images/manuals/esskd/2018-2021b/NACAP_2018_2021_S2_2021.pdf, 2.
- ¹⁹ "Greece Action Plan 2022–2024," Open Government Partnership, 9 Ιανουαρίου 2023, <https://www.opengovpartnership.org/documents/greece-action-plan-2022-2024-december>, 53.
- ²⁰ Angus Liu, "Novartis faces Greek bribery lawsuit as government prepares to seek compensation," Fierce Pharma, 17 Μαΐου 2022, <https://www.fiercepharma.com/pharma/novartis-face-greek-bribery-lawsuit-government-seeks-compensation>.
- ²¹ Σπανός, γραπτή αλληλογραφία, 10 Απριλίου 2023.
- ²² Κασκάνης, συνέντευξη. Λουκόπουλος, συνέντευξη.
- ²³ "A best practice guide for whistleblowing legislation," Transparency International, 1 Μαρτίου 2018, <https://www.transparency.org/en/publications/best-practice-guide-for-whistleblowing-legislation>.
- ²⁴ "IRM Results Report: Greece 2019–2022 for public comment," Open Government Partnership, 31 Μαΐου 2023, <https://www.opengovpartnership.org/documents/greece-results-report-2019-2022-for-public-comment>.
- ²⁵ "Επιστολή ΟΚΠ προς τον Υπουργό Ψηφιακής Διακυβέρνησης," ΕΕΛΛΑΚ Οργανισμός Ανοιχτών Τεχνολογιών, 19 Δεκεμβρίου 2022, <https://eellak.ellak.gr/wp-content/uploads/sites/23/2022/12/epistoli-organwsewn-ktp.pdf>. Ο ίδιος περιορισμός υπογραμμίζεται και από τον Νικόλα Λεοντόπουλο σε: "Greece," EU Whistleblowing Monitor, επικαιροποιήθηκε στις 15 Νοεμβρίου 2023, <https://www.whistleblowingmonitor.eu/?country=greece>.
- ²⁶ Κασκάνης, συνέντευξη.
- ²⁷ Anna Damaskou & Antonios Baltas, "A decade of fast-track whistleblowing legislation: The quest for effective protection of whistleblowers in Greece," in: Valsamis Mitsilegas & Santiago Wortman Jofre (editors), "The Law of Whistleblowing," Leiden: Brill, 13 Δεκεμβρίου 2021, <https://brill.com/edcollbook/title/59924>, 37–58.
- ²⁸ Andreas Pavlou, "Open government reforms need to protect whistleblowers," Open Government Partnership, 18 Μαΐου 2021, <https://www.opengovpartnership.org/stories/open-government-reforms-need-to-protect-whistleblowers>.
- ²⁹ "IRM Ireland End-of-Term Report 2014–2016," Open Government Partnership, Ιούλιος 2017, https://www.opengovpartnership.org/wp-content/uploads/2017/07/Ireland_EOTR_2014-16.pdf.
- ³⁰ Mark Worth, "Safe or sorry: Whistleblower protection laws in Europe deliver mixed results," Blueprint for Free Speech, 2018, <https://www.fibgar.org/upload/publicaciones/33/es/safe-or-sorry--whistleblower-protection-laws-in-europe-deliver-mixed-results--seguro-o-arrepentido--leyes-de-proteccion-de-alertadores-en-europa--resultados-diversos--.pdf>.
- ³¹ "National transposition of the EU Whistleblower Directive: How is Europe progressing on protecting whistleblowers," Blueprint for Free Speech, 2021, <https://static1.squarespace.com/static/5e249291de6f0056c7b1099b/t/61717395ab7df13842fa6e86/1634825110048/Gaps+in+the+System+update+Oct+2021+FINAL.pdf>.
- ³² "Enabling direct 24/7 access to Hellenic Cadastre maps and data (web archive)," Eurogeographics, 30 Ιουνίου 2022, <https://web.archive.org/web/20230323082705/https://eurogeographics.org/news/enabling-direct-24-7-access-to-hellenic-cadastre-maps-and-data>.
- ³³ Αθηνά Βουνάτσου & Μαρία Μποζούδη (ΣΕΒ Σύνδεσμος Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών), συνέντευξη στον ερευνητή του IRM, 12 Απριλίου 2023.
- ³⁴ "Land registers in EU countries: Greece," European e-Justice Portal, επικαιροποιήθηκε 26 Απριλίου 2023, https://e-justice.europa.eu/109/EN/land_registers_in_eu_countries?GREECE&member=1.
- ³⁵ Το Taxisnet είναι μια διαδικτυακή κυβερνητική πλατφόρμα που διευκολύνει τις φορολογικές δηλώσεις και τις πληρωμές για ιδιώτες και επιχειρήσεις στην Ελλάδα.
- ³⁶ Σημειώνεται ότι η τρέχουσα λίστα ονομάτων και αριθμών οδών των Ελληνικών Ταχυδρομείων δεν είναι διαθέσιμη προς δωρεάν χρήση.
- ³⁷ Ελληνικό Κτηματολόγιο, πληροφορίες που παρασχέθηκαν στον IRM, 27 Απριλίου 2023.
- ³⁸ "Ελληνικό κτηματολόγιο πύλη ανοιχτών δεδομένων," Ελληνικό Κτηματολόγιο, <https://data.ktimatologio.gr/>.

- ³⁹ "Directive 2007/2/EC of the European Parliament and of the Council of 14 March 2007 establishing an Infrastructure for Spatial Information in the European Community (INSPIRE)," EUR-Lex, 14 Μαρτίου 2007, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A32007L0002>.
- ⁴⁰ "Γεωγραφική Υπηρεσία Στρατού," Γεωγραφική Υπηρεσία Στρατού, https://www.gys.gr/index_en.html.
- ⁴¹ "Greece," Global Data Barometer, <https://globaldatabarometer.org/country/greece>.
- ⁴² Βλ. δήλωση σε: "Ανοιχτά Δεδομένα Ελληνικού Κτηματολογίου," Ελληνικό Κτηματολόγιο, <https://data.ktimatologio.gr/opendata>.
- ⁴³ "International Open Data Charter," Open Data Charter, <https://opendatacharter.net/principles>.
- ⁴⁴ Λουκόπουλος, συνέντευξη.
- ⁴⁵ Λουκόπουλος, συνέντευξη. Βλ. τις ανοικτές κοινοβουλευτικές δεσμεύσεις σε: "Greek Action Plan 2014–2016," Open Government Partnership, 23 Οκτωβρίου 2015, <https://www.opengovpartnership.org/documents/greece-second-action-plan-for-2014-2016/>, 25. Βλ. Δέσμευση 34 - Ορόσημο 1 σε: "Greece 3rd National Action Plan on Open Government 2016–2018," Open Government Partnership, 27 Ιουλίου 2016, <https://www.opengovpartnership.org/documents/greece-national-action-plan-2016-2018>, 70.
- ⁴⁶ "Σχέδιο Δράσης 2022–2024 της Ελλάδας," Σύμπραξη για την Ανοικτή Διακυβέρνηση, 28.
- ⁴⁷ "Σχέδιο Δράσης 2022–2024 της Ελλάδας," Σύμπραξη για την Ανοικτή Διακυβέρνηση, 14.
- ⁴⁸ Νόμος 4807.2021 περί Θεσμικού Πλαισίου Τηλεργασίας, Διατάξεων για το Ανθρώπινο Δυναμικό του Δημοσίου Τομέα και Άλλων Επείγουσών Διατάξεων.
- ⁴⁹ Κωνσταντίνος Σπανός (Εθνική Αρχή Διαφάνειας), γραπτή αλληλογραφία με τον ερευνητή του IRM, 2 Μαΐου 2023.
- ⁵⁰ ΙΤΕΚ Ινστιτούτο Τεκμηρίωσης, Έρευνας και Καινοτομιών, πληροφορίες που παρασχέθηκαν στον IRM, 7 Απριλίου 2023.
- ⁵¹ "Data Fusion," Science Direct, πρόσβαση Απρίλιος 2023, <https://www.sciencedirect.com/topics/computer-science/data-fusion>.
- ⁵² Λουκόπουλος, συνέντευξη.
- ⁵³ "Νομοσχέδιο για την Κοινωνία των Πολιτών: 'Ναι' στη ρύθμιση, 'Όχι' στη συρρίκνωση," Vouliwatch, 13 Δεκεμβρίου 2021, <https://vouliwatch.gr/actions/article/koinonia-ton-politon-nai-sti-rythmisi-ohi-sti-syrriknosi>.
- ⁵⁴ "Σχέδιο Δράσης 2022–2024 της Ελλάδας," Σύμπραξη για την Ανοικτή Διακυβέρνηση, 89.
- ⁵⁵ "Greece 4th National Action Plan on Open Government 2019–2021 – updated version including addendum with additional commitments incorporated through the OGP Greece Ideathon," Open Government Partnership, 17 Μαΐου 2019, https://www.opengovpartnership.org/wp-content/uploads/2019/05/Greece_Action-Plan_2019-2022_Update_EN.pdf.
- ⁵⁶ Λευτέρης Αντωνιάδης (Solidarity Now), συνέντευξη στον ερευνητή του IRM, 12 Απριλίου 2023.
- ⁵⁷ "Interoperability Initiatives - Greece," European Commission, επικαιροποιήθηκε 25 Αυγούστου 2023, <https://joinup.ec.europa.eu/collection/nifo-national-interoperability-framework-observatory/interoperability-initiatives-greece>.

Ενότητα III. Μεθοδολογία και Δείκτες IRM

Σκοπός αυτής της αναθεώρησης δεν είναι η αξιολόγηση. Πρόκειται για μια ταχεία, ανεξάρτητη τεχνική αναθεώρηση των χαρακτηριστικών του σχεδίου δράσης, και των δυνατών σημείων και προκλήσεων που εντοπίζει ο IRM για να στηρίξει μια ισχυρότερη διαδικασία υλοποίησης. Ο IRM υπογραμμίζει τις δεσμεύσεις που έχουν την υψηλότερη δυναμική αποτελεσμάτων, υψηλή προτεραιότητα για τα ενδιαφερόμενα μέρη της χώρας, προτεραιότητα στο πλαίσιο της εθνικής ανοικτής κυβέρνησης ή συνδυασμό αυτών των παραγόντων.

Ο IRM ακολουθεί μια διαδικασία φιλτραρίσματος και ομαδοποίησης για τον προσδιορισμό των πολλά υποσχόμενων μεταρρυθμίσεων ή δεσμεύσεων:

Βήμα 1: Προσδιορισμός του τι είναι αναθεωρήσιμο βάσει της επαληθευσιμότητας της δέσμευσης όπως αναγράφεται στο σχέδιο δράσης.

Βήμα 2: Προσδιορισμός του εάν η δέσμευση έχει πρίσμα ανοικτής διακυβέρνησης. Είναι συναφής με τις αξίες OGP;

Βήμα 3: Αναθεώρηση των δεσμεύσεων που είναι επαληθεύσιμες και έχουν πρίσμα ανοικτής διακυβέρνησης προκειμένου να προσδιοριστεί εάν ορισμένες δεσμεύσεις χρειάζεται να ομαδοποιηθούν. Οι δεσμεύσεις που έχουν κοινό στόχο πολιτικής ή συνεισφέρουν στην ίδια μεταρρύθμιση ή ζήτημα ή πολιτικής θα πρέπει να ομαδοποιούνται. Η δυναμική αποτελεσμάτων των ομαδοποιημένων δεσμεύσεων θα πρέπει να ελέγχεται σε επίπεδο ομάδας. Το προσωπικό του IRM ακολουθεί αυτά τα βήματα για την ομαδοποίηση δεσμεύσεων:

- Προσδιορισμός κυρίαρχων θεμάτων. Εάν το σχέδιο δράσης δεν έχει ήδη κατηγοριοποιηθεί ανά θέματα, το προσωπικό του IRM μπορεί να χρησιμοποιήσει τις θεματικές επισημάνσεις OGP ως αναφορά.
- Αναθεώρηση των στόχων των δεσμεύσεων προκειμένου να προσδιοριστούν οι δεσμεύσεις που αντιμετωπίζουν το ίδιο ζήτημα πολιτικής ή συνεισφέρουν στην ίδια ευρύτερη πολιτική ή κυβερνητική μεταρρύθμιση.
- Οργάνωση των δεσμεύσεων σε ομάδες όπως απαιτείται. Στο σχέδιο δράσης ενδέχεται να έχουν ήδη οργανωθεί δεσμεύσεις ανά συγκεκριμένες πολιτικές ή κυβερνητικές μεταρρυθμίσεις.

Βήμα 4: Αξιολόγηση της δυναμικής αποτελεσμάτων της ομαδοποιημένης ή μεμονωμένης δέσμευσης.

Το φιλτράρισμα συνιστά εσωτερική διαδικασία. Τα δεδομένα για μεμονωμένες δεσμεύσεις είναι διαθέσιμα στο Παράρτημα 1. Επιπλέον, κατά τη διαδικασία εσωτερικής αναθεώρησης αυτού του προϊόντος, ο IRM επαληθεύει την ακρίβεια των ευρημάτων και συλλέγει περαιτέρω στοιχεία μέσω επιστημονικής αξιολόγησης, ανατροφοδότησης από τη Μονάδα Υποστήριξης OGP όπως απαιτείται, συνεντεύξεων και επικύρωσης με ενδιαφερόμενα μέρη της χώρας, μιας επανεξέτασης από εξωτερικό εμπειρογνώμονα και επίβλεψης από το Διεθνές Πάνελ Εμπειρογνομόνων (International Experts Panel, IEP) του IRM.

Όπως περιγράφηκε νωρίτερα, ο IRM βασίζεται σε **τρεις βασικούς δείκτες** για αυτήν την αναθεώρηση:

I. Επαληθευσιμότητα

- **Ναι, αρκετά συγκεκριμένη για αναθεώρηση:** Όπως αναγράφεται στο σχέδιο δράσης, οι δηλωθέντες στόχοι και οι προτεινόμενες ενέργειες είναι επαρκώς σαφείς και περιλαμβάνουν αντικειμενικά επαληθεύσιμες δραστηριότητες για την αξιολόγηση της υλοποίησης.
- **Όχι, μη αρκετά συγκεκριμένη για αναθεώρηση:** Όπως αναγράφεται στο σχέδιο δράσης, οι δηλωθέντες στόχοι και οι προτεινόμενες ενέργειες δεν διαθέτουν σαφήνεια και δεν περιλαμβάνουν ρητά επαληθεύσιμες δραστηριότητες για την αξιολόγηση της υλοποίησης.
- Δεσμεύσεις που δεν είναι επαληθεύσιμες θα θεωρούνται μη αναθεωρήσιμες και δεν θα διενεργείται περαιτέρω αξιολόγηση.

II. Πρίσμα ανοικτής διακυβέρνησης

Αυτός ο δείκτης καθορίζει το εάν η δέσμευση είναι συναφής με τις αξίες ανοικτής διακυβέρνησης που αφορούν στη διαφάνεια, τη συμμετοχή των πολιτών ή τη δημόσια λογοδοσία, όπως ορίζονται από τη Διακήρυξη για την Ανοικτή Διακυβέρνηση και τα Άρθρα Διακυβέρνησης της OGP, απαντώντας στις ακόλουθες κατευθυντήριες ερωτήσεις. Με βάση μια προσεκτική ανάγνωση του κειμένου της δέσμευσης, ο IRM καθορίζει πρώτα το εάν η δέσμευση έχει πρίσμα ανοικτής διακυβέρνησης:

- **Ναι/Όχι:** Έχει η δέσμευση ως στόχο να καταστήσει έναν τομέα πολιτικής, ένα θεσμικό όργανο ή μια διαδικασία λήψης αποφάσεων πιο διαφανή, συμμετοχική ή υπόλογη ως προς το κοινό;

Ο IRM χρησιμοποιεί τις αξίες OGP όπως αυτές ορίζονται στα Άρθρα Διακυβέρνησης. Επιπλέον, οι ακόλουθες ερωτήσεις για κάθε αξία OGP μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως αναφορά για τον προσδιορισμό του συγκεκριμένου πρίσματος ανοικτής κυβέρνησης στην ανάλυση των δεσμεύσεων:

- **Διαφάνεια:** Θα γνωστοποιήσει η κυβέρνηση περισσότερες πληροφορίες, θα βελτιώσει το νομικό ή θεσμικό πλαίσιο ώστε να εγγυηθεί το δικαίωμα στην πληροφορία, θα βελτιώσει την ποιότητα των πληροφοριών που γνωστοποιούνται στο κοινό ή θα βελτιώσει τη διαφάνεια των κυβερνητικών διαδικασιών ή θεσμών για τη λήψη αποφάσεων;
- **Συμμετοχή των Πολιτών:** Θα δημιουργήσει ή θα βελτιώσει η κυβέρνηση ευκαιρίες, διαδικασίες ή μηχανισμούς προκειμένου το κοινό να στηρίζει ή να επηρεάζει τις αποφάσεις; Θα δημιουργήσει, θα ενεργοποιήσει ή θα βελτιώσει η κυβέρνηση συμμετοχικούς μηχανισμούς για μειονότητες ή υποεκπροσωπούμενες ομάδες; Θα ενεργοποιήσει η κυβέρνηση ένα νομικό περιβάλλον που θα εγγυάται τις ελευθερίες του συνέρχεσθαι, του συνεταιρίζεσθαι και της ειρηνικής διαμαρτυρίας;
- **Δημόσια Λογοδοσία:** Θα δημιουργήσει ή θα βελτιώσει η κυβέρνηση ευκαιρίες προκειμένου να τίθενται οι αξιωματούχοι υπόλογοι για τις πράξεις τους; Θα ενεργοποιήσει η κυβέρνηση νομικά, πολιτικά ή θεσμικά πλαίσια για την προώθηση της λογοδοσίας δημοσίων αξιωματούχων;

III. Δυναμική αποτελεσμάτων

Ο IRM προσάρμοσε αυτόν τον δείκτη—γνωστός παλαιότερα ως δείκτης "δυναμικού αντίκτυπου"—για να λάβει υπό όψιν τα σχόλια ανατροφοδότησης από τη διαδικασία διαβούλευσης του IRM Refresh με την κοινότητα OGP. Με τη νέα στρατηγική εστίαση των προϊόντων IRM που έχει ως γνώμονα το αποτέλεσμα, ο IRM τροποποίησε αυτόν τον δείκτη

προκειμένου να ορίσει τα αναμενόμενα αποτελέσματα και τις δυνατότητες που θα επαληθεύονταν στην Έκθεση Αποτελεσμάτων IRM μετά την υλοποίηση. Δεδομένου του σκοπού αυτής της Αναθεώρησης Σχεδίου Δράσης, η αξιολόγηση της δυναμικής αποτελεσμάτων συνιστά μόνο μια πρώιμη ένδειξη της δυνατότητας που έχει η δέσμευση να αποφέρει ουσιαστικά αποτελέσματα βάσει της διατύπωσης της στο σχέδιο δράσης σε αντίθεση με την επικρατούσα κατάσταση στον αντίστοιχο τομέα πολιτικής

Η κλίμακα του δείκτη ορίζεται ως:

- **Ασαφής:** Η δέσμευση στοχεύει στη διατήρηση συνεχιζόμενων πρακτικών σύμφωνα με την υφιστάμενη νομοθεσία, απαιτήσεις ή πολιτικές χωρίς ένδειξη της προστιθέμενης αξίας ή της προσέγγισης ενισχυμένης ανοικτής διακυβέρνησης σε αντίθεση με την υπάρχουσα πρακτική.
- **Μέτρια:** Μια θετική αλλά μεμονωμένη πρωτοβουλία ή αλλαγή για διαδικασίες, πρακτικές ή πολιτικές. Από τη δέσμευση δεν προκύπτουν δεσμευτικές ή θεσμοθετημένες αλλαγές για την κυβέρνηση ή τα θεσμικά όργανα που διέπουν έναν τομέα πολιτικής. Τέτοια παραδείγματα είναι εργαλεία (π.χ. ιστότοποι) ή διάθεση δεδομένων, κατάρτιση ή πιλοτικά έργα.
- **Ουσιαστική:** Ενδέχεται να επιφέρει αλλαγή δεδομένων σε πρακτικές, πολιτικές ή θεσμούς που διέπουν έναν τομέα πολιτικής, δημόσιο τομέα ή τη σχέση μεταξύ πολιτών και κράτους. Από τη δέσμευση προκύπτουν δεσμευτικές και θεσμοθετημένες αλλαγές για την κυβέρνηση.

Αυτή η αναθεώρηση εκπονήθηκε από τον IRM σε συνεργασία με τις Keitha Booth και Ana Revuelta, και αξιολογήθηκε εξωτερικά από τον εμπειρογνώμονα Ernesto Velasco Sánchez. Η μεθοδολογία IRM, η ποιότητα των προϊόντων IRM και η διαδικασία αναθεώρησης επιβλέπονται από το Διεθνές Πάνελ Εμπειρογνομώνων του IRM. Για περισσότερες πληροφορίες, βλ. ενότητα IRM Overview του ιστότοπου της OGP.¹

¹ "IRM Overview," Open Government Partnership, <https://www.opengovpartnership.org/irm-guidance-overview/>

Παράρτημα 1. Δεδομένα ανά Δέσμευση¹

<p>Δέσμευση 1: Καινοτόμες δράσεις για την αξιοποίηση και την προώθηση πολιτιστικών και επιστημονικών αρχείων</p> <ul style="list-style-type: none"> • Επαληθεύσιμη: Ναι • Έχει πρίσμα ανοικτής διακυβέρνησης; Όχι • Δυναμική αποτελεσμάτων: Μέτρια
<p>Δέσμευση 2: Ευρετηρίαση Πρακτικών ολομέλειας και επιτροπών της Βουλής των Ελλήνων</p> <ul style="list-style-type: none"> • Επαληθεύσιμη: Ναι • Έχει πρίσμα ανοικτής διακυβέρνησης; Ναι • Αυτή η δέσμευση έχει ομαδοποιηθεί ως: Πρόσβαση σε κοινοβουλευτικές πληροφορίες (Δεσμεύσεις 2–4 του σχεδίου δράσης) • Δυναμική αποτελεσμάτων: Μέτρια
<p>Δέσμευση 3: Ψηφιακά προφίλ της νομοθετικής δραστηριότητας των βουλευτών</p> <ul style="list-style-type: none"> • Επαληθεύσιμη: Ναι • Έχει πρίσμα ανοικτής διακυβέρνησης; Ναι • Αυτή η δέσμευση έχει ομαδοποιηθεί ως: Πρόσβαση σε κοινοβουλευτικές πληροφορίες (Δεσμεύσεις 2–4 του σχεδίου δράσης) • Δυναμική αποτελεσμάτων: Μέτρια
<p>Δέσμευση 4: Αναμόρφωση της διαδικτυακής πύλης του κοινοβουλίου</p> <ul style="list-style-type: none"> • Επαληθεύσιμη: Ναι • Έχει πρίσμα ανοικτής διακυβέρνησης; Ναι • Αυτή η δέσμευση έχει ομαδοποιηθεί ως: Πρόσβαση σε κοινοβουλευτικές πληροφορίες (Δεσμεύσεις 2–4 του σχεδίου δράσης) • Δυναμική αποτελεσμάτων: Μέτρια
<p>Δέσμευση 5: Ενεργοποίηση της συμμετοχής των πολιτών στη λήψη αποφάσεων σε Μοσχάτο-Ταύρο</p> <ul style="list-style-type: none"> • Επαληθεύσιμη: Ναι • Έχει πρίσμα ανοικτής διακυβέρνησης; Ναι • Δυναμική αποτελεσμάτων: Ασαφής
<p>Δέσμευση 6: Ψηφιακές εφαρμογές για την παρακολούθηση της εξέλιξης πειθαρχικών υποθέσεων</p> <ul style="list-style-type: none"> • Επαληθεύσιμη: Ναι • Έχει πρίσμα ανοικτής διακυβέρνησης; Ναι • Δυναμική αποτελεσμάτων: Μέτρια
<p>Δέσμευση 7: Δραστηριότητα άσκησης επιρροής σε θεσμικούς φορείς</p> <ul style="list-style-type: none"> • Επαληθεύσιμη: Ναι • Έχει πρίσμα ανοικτής διακυβέρνησης; Ναι • Δυναμική αποτελεσμάτων: Μέτρια

<p>Δέσμευση 8: Πλατφόρμα καταγγελιών σύμφωνα με την Οδηγία 2019/1937 της ΕΕ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Επαληθεύσιμη: Ναι • Έχει πρίσμα ανοικτής διακυβέρνησης; Ναι • Δυναμική αποτελεσμάτων: Μέτρια
<p>Δέσμευση 9: Κατάρτιση στελεχών δημόσιας διοίκησης για τη βέλτιστη χρήση ανοικτών δεδομένων</p> <ul style="list-style-type: none"> • Επαληθεύσιμη: Ναι • Έχει πρίσμα ανοικτής διακυβέρνησης; Ναι • Δυναμική αποτελεσμάτων: Μέτρια
<p>Δέσμευση 10: Εθνική βάση δεδομένων για μετεωρολογικά δεδομένα</p> <ul style="list-style-type: none"> • Επαληθεύσιμη: Ναι • Έχει πρίσμα ανοικτής διακυβέρνησης; Ναι • Δυναμική αποτελεσμάτων: Μέτρια
<p>Δέσμευση 11: Ποσοτικά και ποιοτικά χαρακτηριστικά συναλλαγών γης</p> <ul style="list-style-type: none"> • Επαληθεύσιμη: Ναι • Έχει πρίσμα ανοικτής διακυβέρνησης; Ναι • Αυτή η δέσμευση έχει ομαδοποιηθεί ως: Ανοικτά δεδομένα για τη διαχείριση γης (Δεσμεύσεις 11–13 του σχεδίου δράσης) • Δυναμική αποτελεσμάτων: Ουσιαστική
<p>Δέσμευση 12: Ανάπτυξη των διευθύνσεων της χώρας</p> <ul style="list-style-type: none"> • Επαληθεύσιμη: Ναι • Έχει πρίσμα ανοικτής διακυβέρνησης; Ναι • Αυτή η δέσμευση έχει ομαδοποιηθεί ως: Ανοικτά δεδομένα για τη διαχείριση γης (Δεσμεύσεις 11–13 του σχεδίου δράσης) • Δυναμική αποτελεσμάτων: Ουσιαστική
<p>Δέσμευση 13: Ανάπτυξη των τοπωνυμίων της χώρας</p> <ul style="list-style-type: none"> • Επαληθεύσιμη: Ναι • Έχει πρίσμα ανοικτής διακυβέρνησης; Ναι • Αυτή η δέσμευση έχει ομαδοποιηθεί ως: Ανοικτά δεδομένα για τη διαχείριση γης (Δεσμεύσεις 11–13 του σχεδίου δράσης) • Δυναμική αποτελεσμάτων: Ουσιαστική
<p>Δέσμευση 14: Δημόσια βάση δεδομένων και ειδικό μητρώο οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών</p> <ul style="list-style-type: none"> • Επαληθεύσιμη: Ναι • Έχει πρίσμα ανοικτής διακυβέρνησης; Ναι • Δυναμική αποτελεσμάτων: Μέτρια
<p>Δέσμευση 15: Πλατφόρμα για την αξιολόγηση της ποιότητας των δημόσιων υπηρεσιών από πολίτες</p>

<ul style="list-style-type: none">• Επαληθεύσιμη: Ναι• Έχει πρίσμα ανοικτής διακυβέρνησης; Ναι• Δυναμική αποτελεσμάτων: Ασαφής
Δέσμευση 16: Πλατφόρμα και σύστημα παρακολούθησης αρμοδιοτήτων μεταξύ φορέων
<ul style="list-style-type: none">• Επαληθεύσιμη: Ναι• Έχει πρίσμα ανοικτής διακυβέρνησης; Ναι• Δυναμική αποτελεσμάτων: Μέτρια
Δέσμευση 17: Παροχή συνόλων ανοικτών δεδομένων από το Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου
<ul style="list-style-type: none">• Επαληθεύσιμη: Ναι• Έχει πρίσμα ανοικτής διακυβέρνησης; Ναι• Δυναμική αποτελεσμάτων: Μέτρια
Δέσμευση 18: Κοινότητα καλής πρακτικής για τις ψηφιακές δεξιότητες
<ul style="list-style-type: none">• Επαληθεύσιμη: Ναι• Έχει πρίσμα ανοικτής διακυβέρνησης; Ναι• Δυναμική αποτελεσμάτων: Ασαφής
Δέσμευση 19: Κοινότητα καλής πρακτικής για το εθνικό πλαίσιο διαλειτουργικότητας
<ul style="list-style-type: none">• Επαληθεύσιμη: Ναι• Έχει πρίσμα ανοικτής διακυβέρνησης; Ναι• Δυναμική αποτελεσμάτων: Ασαφής

¹ Σημειώσεις της συντακτικής ομάδας:

1. Για δεσμεύσεις που έχουν ομαδοποιηθεί, η αξιολόγηση της δυναμικής αποτελεσμάτων διεξάγεται σε επίπεδο ομάδας και όχι σε επίπεδο μεμονωμένης δέσμευσης.
2. Οι συντομευμένοι τίτλοι δεσμεύσεων ενδέχεται να έχουν υποστεί επεξεργασία χάριν συντομίας. Για το πλήρες κείμενο των δεσμεύσεων βλ.: "Greece Action Plan 2022–2024," Open Government Partnership, 9 Ιανουαρίου 2023, <https://www.opengovpartnership.org/documents/greece-action-plan-2022-2024-december>, 6.

Παράρτημα 2: Συνδημιουργία Σχεδίου Δράσης

Οι χώρες μέλη της OGP ενθαρρύνονται να στοχεύουν στο πλήρες εύρος φιλοδοξιών που τίθενται μέσω των επικαιροποιημένων Προτύπων Συμμετοχής και Συνδημιουργίας OGP που τέθηκαν σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 2022.¹ Ο IRM αξιολογεί όλες τις χώρες που υπέβαλαν σχέδια δράσης από το 2022 και μετά σύμφωνα με τα επικαιροποιημένα πρότυπα. Η OGP έχει θεσπίσει μια περίοδο χάριτος 24 μηνών προκειμένου να διασφαλίσει μια δίκαιη και διαφανή μετάβαση στα επικαιροποιημένα πρότυπα. Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου, ο IRM θα αξιολογεί την εναρμόνιση των χωρών με τα πρότυπα και τη συμμόρφωση με τις ελάχιστες απαιτήσεις του.² Ωστόσο, οι χώρες θα θεωρείται ότι ενεργούν αντίθετα προς τη διαδικασία OGP μόνο εάν δεν πληρούν τις ελάχιστες απαιτήσεις, αρχής γενομένης με τα σχέδια δράσης που έχουν υποβληθεί για να ξεκινήσουν από το 2024 και μετά. Ο Πίνακας 2 περιγράφει τον βαθμό στον οποίο οι πρακτικές συμμετοχής και συνδημιουργίας των χωρών πληρούν τις ελάχιστες απαιτήσεις που ισχύουν κατά την ανάπτυξη του σχεδίου δράσης.

Πίνακας 2. Συμμόρφωση με τις ελάχιστες απαιτήσεις

Ελάχιστη απαίτηση	Εκπληρώθηκε κατά τη συνδημιουργία;	Εκπληρώθηκε κατά την υλοποίηση;
<p>1.1 Χώρος για διάλογο: Στις 13 Σεπτεμβρίου 2022, η Γενική Γραμματεία Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Απλούστευσης Διαδικασιών του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης ανακοίνωσε στον ιστότοπο OGP Ελλάδας τη δημιουργία και τους στόχους της πολυμερούς Ομάδας Εργασίας, η οποία απαρτίζεται από τέσσερα μέλη της κυβέρνησης και τέσσερα μέλη της κοινωνίας των πολιτών.³ Η ομάδα δημιουργήθηκε ειδικά για τη συλλογική εκπόνηση του σχεδίου δράσης.⁴ Το υπουργείο κάλεσε τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών (ΟΚΠ) να συμμετάσχουν στην ομάδα τον Αύγουστο του 2022⁵ και αποφάσισε την τελική της σύνθεση.⁶ Η Ομάδα Εργασίας δεν έχει εντολή να συνεχίσει μετά την έγκριση του πέμπτου σχεδίου δράσης.</p> <p>Εκπρόσωπος της δημόσιας διοίκησης δήλωσε ότι το μεγαλύτερο μέρος όσων αφορούν στη συμμετοχή μελών και τη διακυβέρνηση αποφασίστηκε από κοινού, ενώ τα υπόλοιπα αποφασίστηκαν από το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης.⁷ Οι βασικοί κανόνες για το έργο της Ομάδας Εργασίας είναι διαθέσιμοι διαδικτυακά.⁸ Η ομάδα συνεδρίαζε τακτικά μεταξύ 19 Σεπτεμβρίου και 11 Νοεμβρίου 2022, κυρίως διαδικτυακά, αλλά και με μια δια ζώσης συνάντηση στο 12ο Ετήσιο Συνέδριο "e-Government Forum" στις 3 Νοεμβρίου.⁹ Ως εκ τούτου, η Ομάδα Εργασίας εκπλήρωσε κατά τη συνδημιουργία τις ελάχιστες απαιτήσεις OGP. Ωστόσο, δεν διατίθενται</p>	Ναι	<i>Θα αξιολογηθεί στην Έκθεση Αποτελεσμάτων</i>

<p>διαδικτυακά οι ημερήσιες διατάξεις ή τα πρακτικά των συναντήσεων. Εκπρόσωπος της δημόσιας διοίκησης αναγνώρισε την ανάγκη για πιο συγκεκριμένη “διαχειριστική οργάνωση” και κανόνες για την οικοδόμηση εμπιστοσύνης μεταξύ των συμμετεχόντων και την αύξηση της παραγωγικότητας της ομάδας.¹⁰</p> <p>Μετά τη συνδημιουργία, το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης σχεδιάζει τη δημιουργία ενός Φόρουμ Ανοικτού Διαλόγου που θα φέρνει σε επαφή τα ενδιαφερόμενα μέρη και θα χρησιμεύει ως το πολυμερές φόρουμ για συζητήσεις μεταξύ οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και δημόσιων θεσμών.¹¹</p>		
<p>2.1 Ιστότοπος της OGP: Ο ιστότοπος της OGP Ελλάδας επαναχρησιμοποιεί τον ιστότοπο (opengovmonitor.gr) που είχε παλαιότερα αναπτυχθεί για την παρακολούθηση του τέταρτου σχεδίου δράσης.¹² Περιλαμβάνει βασικά στοιχεία που σχετίζονται με την ανάπτυξη του σχεδίου δράσης, καθώς και συνδέσμους προς τον ιστότοπο της OGP.</p>	<p>Nαι</p>	<p><i>Θα αξιολογηθεί στην Έκθεση Αποτελεσμάτων</i></p>
<p>2.2 Αποθετήριο: Η ΟΚΠ ΕΕΜΑΚ Οργανισμός Ανοιχτών Τεχνολογιών δημιούργησε τον ιστότοπο της OGP Ελλάδας (opengovmonitor.gr) για την παρακολούθηση του τέταρτου σχεδίου δράσης με τη χρήση μιας πλατφόρμας ανοικτού κώδικα. Το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης την επαναχρησιμοποίησε μετέπειτα ως το εθνικό αποθετήριο της OGP. Παρείχε επικαιροποιήσεις κατά τη συνδημιουργία του σχεδίου δράσης, αλλά δεν έγιναν περαιτέρω επικαιροποιήσεις μετά την κυκλοφορία του πέμπτου σχεδίου δράσης στις 9 Ιανουαρίου 2023. Για να συνεχίσει να πληροί τις ελάχιστες απαιτήσεις, ο ιστότοπος πρέπει να επικαιροποιείται με πληροφορίες σχετικά με την υλοποίηση του σχεδίου δράσης τουλάχιστον κάθε 6 μήνες.</p>	<p>Nαι</p>	<p><i>Θα αξιολογηθεί στην Έκθεση Αποτελεσμάτων</i></p>
<p>3.1 Εκ των προτέρων ειδοποίηση: Το κυβερνητικό σημείο επαφής με την OGP ανέφερε ότι το χρονοδιάγραμμα για τη συνδημιουργία τέθηκε στη διάθεση της Ομάδας Εργασίας σχεδόν δύο μήνες πριν από την πρώτη συνάντηση.¹³ Ένα χρονοδιάγραμμα δημοσιεύθηκε στο opengovmonitor.gr στις 13 Σεπτεμβρίου 2022. Η Ομάδα Εργασίας συναντήθηκε δύο φορές τον Σεπτέμβριο προκειμένου να συζητήσει το σχέδιο, αλλά η πρώτη δημόσια εκδήλωση για τη συνδημιουργία πραγματοποιήθηκε στις 28 Οκτωβρίου 2022.¹⁴ Παρότι τα μέλη της Ομάδας Εργασίας</p>	<p>Nαι</p>	<p>Δεν εφαρμόζεται</p>

<p>ενημερώνονταν για τις αλλαγές μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου λίγες ημέρες πριν από τις συναντήσεις, δεν υπήρξε εκ των προτέρων ειδοποίηση για αυτές τις αλλαγές στον ιστότοπο.¹⁵</p>		
<p>3.2 Εύρος προβολής: Στις 30 Οκτωβρίου 2022, η κυβέρνηση δημοσίευσε ανοικτή πρόσκληση στο opengovmonitor.gr για συνεργατικό σχεδιασμό από τις 31 Οκτωβρίου έως τις 30 Νοεμβρίου 2022.¹⁶ Στις 31 Οκτωβρίου 2022, η κυβέρνηση δημοσίευσε επίσης στον ιστότοπο πρόσκληση συμμετοχής στο εργαστήριο για το e-Government Forum στις 3 Νοεμβρίου 2022.¹⁷ Την 1η Δεκεμβρίου 2022, η κυβέρνηση δημοσίευσε πρόσκληση για δημόσια διαβούλευση γύρω από το προσχέδιο του σχεδίου δράσης από την 1η έως τις 19 Δεκεμβρίου 2022 στον ιστότοπο Εθνικής Ανοικτής Διαβούλευσης.¹⁸ Σε κάθε περίπτωση, οι ανοικτές προσκλήσεις δημοσιεύθηκαν διαδικτυακά την ημέρα έναρξης (ή λιγότερο από μία εβδομάδα πριν) της διαβούλευσης, αλλά αντιστοιχούνταν στις ημερομηνίες του αρχικού χρονοδιαγράμματος που δημοσιεύθηκε στις 13 Σεπτεμβρίου 2022.</p>	<p>Nai</p>	<p>Δεν εφαρμόζεται</p>
<p>3.3 Μηχανισμός ανατροφοδότησης: Δημοσιεύθηκε ανοικτή πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο opengovmonitor.gr στις 31 Οκτωβρίου 2022.¹⁹ Η κυβέρνηση δημοσίευσε επίσης διαδικτυακή πρόσκληση για δημόσια διαβούλευση επί των προτεινόμενων δεσμεύσεων για το νέο σχέδιο δράσης από 1 έως 19 Δεκεμβρίου 2022, η οποία έλαβε επτά σχόλια.</p> <p>Το Άρθρο 61 του Νόμου 4622/2019 απαιτεί η δημόσια διαβούλευση να έχει διάρκεια τουλάχιστον δύο εβδομάδων. Παρότι οι μηχανισμοί πληρούσαν τις ελάχιστες απαιτήσεις OGP, οι ΟΚΠ που παραχώρησαν συνέντευξη στον ερευνητή του IRM δήλωσαν ότι οι μηχανισμοί διαβούλευσης δεν ανακοινώθηκαν αρκετά νωρίς προκειμένου να ενθαρρύνουν τη συμμετοχή από ένα ευρύ φάσμα ενδιαφερόμενων μερών και είχαν σημαντική επίδραση στις αποφάσεις γύρω από το έργο.²⁰</p>	<p>Nai</p>	<p>Δεν εφαρμόζεται</p>
<p>4.1 Αιτιολογημένη απάντηση: Το τελικό σχέδιο δράσης περιέχει πληροφορίες σχετικά με τη διαδικασία συνδημιουργίας, συμπεριλαμβανομένων ad hoc παραδειγμάτων με τοποθετήσεις της κοινωνίας των πολιτών κατά τη διάρκεια της συζήτησης της ομάδας εργασίας. Δεν υπήρχαν πρακτικά από τις συναντήσεις της Ομάδας Εργασίας κατά τη διαδικασία</p>	<p>Όχι</p>	<p>Δεν εφαρμόζεται</p>

<p>συνδημιουργίας.²¹ Η έκθεση προόδου, η οποία κάλυπτε το χρονικό διάστημα από τον Ιούλιο έως τον Νοέμβριο του 2022, δεν περιείχε τεκμήρια αιτιολογημένης απάντησης από την κυβέρνηση σχετικά με το πώς η ανατροφοδότηση από τα ενδιαφερόμενα μέρη υποστήριξε την ανάπτυξη του σχεδίου δράσης.</p> <p>Η κυβέρνηση δήλωσε ότι παρείχε αιτιολογημένη απάντηση προφορικά κατά τη διάρκεια συνομιλιών της Ομάδας (και των υποομάδων) Εργασίας, αλλά οι σχετικές ΟΚΠ και οι συμμετέχοντες από τον ιδιωτικό τομέα θεώρησαν ότι οι αλληλεπιδράσεις με και η ανατροφοδότηση από την κυβέρνηση ήταν ανεπαρκείς και δεν συνιστούσαν αιτιολογημένη απάντηση.²² Για παράδειγμα, τα ενδιαφερόμενα μέρη που πρότειναν μια δέσμευση για ανοικτά δεδομένα στον χώρο της δικαιοσύνης δεν έλαβαν σαφείς λόγους για την απόφαση.²³</p> <p>Η επίσημη δημόσια διαβούλευση στο open.gov.gr έλαβε επτά σχόλια από το κοινό και την κοινωνία των πολιτών. Η κυβέρνηση κοινοποίησε τα προσχέδια των αιτιολογημένων απαντήσεων στον IRM, αλλά οι απαντήσεις αυτές δεν έχουν ακόμη δημοσιευθεί. Ο λόγος γι' αυτό είναι ότι ένα από τα σχόλια (με τη μορφή επιστολής προς τον Υπουργό Ψηφιακής Ανάπτυξης) πυροδότησε έναν εσωτερικό μηχανισμό απάντησης στην επιστολή (συνάντηση με τον υπουργό) που καθυστέρησε τη δημοσίευση των υπόλοιπων αιτιολογημένων απαντήσεων. Το Πολιτικό Γραφείο του Υπουργού διοργάνωσε συνάντηση με τις οργανώσεις που είχαν υπογράψει την επιστολή προκειμένου να συζητήσουν το περιεχόμενό αυτής τον Ιανουάριο του 2023. Δυστυχώς, λόγω της διεξαγωγής της συνάντησης μετά την υποβολή του σχεδίου δράσης, και της μη δημοσίευσης αιτιολογημένης απάντησης πριν από την υποβολή του σχεδίου δράσης, η διαδικασία συνδημιουργίας δεν πληρούσε την τεχνική υποχρέωση για εκπλήρωση της ελάχιστης απαίτησης 4.1.</p>		
<p>5.1 Ανοικτή υλοποίηση: Ο IRM θα αξιολογήσει το εάν πραγματοποιήθηκαν συναντήσεις με ενδιαφερόμενα μέρη της κοινωνίας των πολιτών με σκοπό την παρουσίαση των αποτελεσμάτων υλοποίησης και την παροχή στην κοινωνία των πολιτών της δυνατότητας να υποβάλει σχόλια στην Έκθεση Αποτελεσμάτων.</p>	<p>Δεν εφαρμόζεται</p>	<p><i>Θα αξιολογηθεί στην Έκθεση Αποτελεσμάτων</i></p>

Η Ελλάδα δεν πληρούσε τις ελάχιστες απαιτήσεις OGP για συνδημιουργία, επειδή, παρότι δόθηκε αιτιολογημένη απάντηση σε προτάσεις ή σχόλια που ελήφθησαν από τους συμμετέχοντες της διαδικασίας συνδημιουργίας, αυτά δεν κοινοποιήθηκαν στα ενδιαφερόμενα μέρη ή δεν δημοσιεύθηκαν πριν από την υποβολή του σχεδίου δράσης (όπως επεξηγείται στον παραπάνω πίνακα). Οργανώθηκε συνάντηση με τον συντονιστή υπουργό για τα ζητήματα που τέθηκαν κατά τη διαβούλευση, αλλά πραγματοποιήθηκε μετά την υποβολή του σχεδίου δράσης στην OGP. Η ελάχιστη απαίτηση 4.1 καθιστά αναγκαία την παροχή αιτιολογημένης απάντησης οποιαδήποτε στιγμή πριν από τη δημοσίευση του σχεδίου δράσης ή την αποστολή του στη Μονάδα Υποστήριξης OGP προς δημοσίευση.

¹ "2021 OGP Participation and Co-Creation Standards," Open Government Partnership, <https://www.opengovpartnership.org/ogp-participation-co-creation-standards/>.

² "IRM Guidelines for the Assessment of Minimum Requirements," Open Government Partnership, <https://www.opengovpartnership.org/documents/irm-guidelines-for-the-assessment-of-minimum-requirements/>.

³ "OGP Ελλάδα," OGP Ελλάδα, <https://opengovmonitor.gr>.

⁴ "Focus group για το 5ο ΕΣΔ," OGP Ελλάδα, 13 Σεπτεμβρίου 2022, <https://opengovmonitor.gr/focus-group-%ce%b3%ce%b9%ce%b1-%cf%84%ce%bf-5%ce%bf-%ce%95%ce%a3%ce%94>.

⁵ Αναστάσιος Παπαζαρίφης (Σημείο Επαφής OGP), γραπτή απάντηση και συνέντευξη με τον ερευνητή του IRM, 6 Απριλίου 2023.

⁶ Προεδρία της Κυβέρνησης, γραπτή απάντηση στον IRM, 30 Απριλίου 2023.

⁷ Παπαζαρίφης, γραπτή απάντηση και συνέντευξη.

⁸ "Focus group για το 5ο ΕΣΔ," OGP Ελλάδα.

⁹ "Ολοκλήρωση 1ου εργαστηρίου για το 5ο εθνικό σχέδιο δράσης της OGP," OGP Ελλάδα, 11 Νοεμβρίου 2022, <https://opengovmonitor.gr/1st-workshop>.

¹⁰ Παπαζαρίφης, γραπτή απάντηση και συνέντευξη.

¹¹ Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης, σχόλιο που δόθηκε στον IRM κατά την αναθεώρηση προδημοσίευσης, 2 Αυγούστου 2023.

¹² Παπαζαρίφης, γραπτή απάντηση και συνέντευξη.

¹³ Παπαζαρίφης, γραπτή απάντηση και συνέντευξη.

¹⁴ "1η απολογιστική έκθεση εργασιών κατάρτισης του 5ου ΕΣΔ," OGP Ελλάδα, επικαιροποιήθηκε 13 Δεκεμβρίου 2022, https://opengovmonitor.gr/1st_report.

¹⁵ Λευτέρης Αντωνιάδης (Solidarity Now), συνέντευξη στον ερευνητή του IRM, 12 Απριλίου 2023. Αθηνά Βουνάτσου και Μαρία Μποζούδη (ΣΕΒ Σύνδεσμος Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών), συνέντευξη στον ερευνητή του IRM, 12 Απριλίου 2023.

¹⁶ "Πρόσκληση συνεργατικού σχεδιασμού του 5ου εθνικού σχεδίου δράσης ανοικτής διακυβέρνησης," OGP Ελλάδα, 31 Οκτωβρίου 2022, <https://opengovmonitor.gr/callforcodesign>.

¹⁷ "Πρόσκληση σε συνέδριο," OGP Ελλάδα, επικαιροποιήθηκε 1 Νοεμβρίου 2022, <https://opengovmonitor.gr/callforworkshop>.

¹⁸ "Δημόσια ηλεκτρονική διαβούλευση για το 5ο εθνικό σχέδιο δράσης OGP," OGP Ελλάδα, 1 Δεκεμβρίου 2022, <http://www.opengov.gr/digitalandbrief/?p=2990>.

¹⁹ "Πρόσκληση συνεργατικού σχεδιασμού του 5ου εθνικού σχεδίου δράσης ανοικτής διακυβέρνησης," OGP Ελλάδα.

²⁰ Αντωνιάδης, συνέντευξη.

²¹ Αντωνιάδης, συνέντευξη.

²² Αλέξανδρος Μελίδης (ΕΕΜΑΚ Οργανισμός Ανοιχτών Τεχνολογιών), συνέντευξη στον ερευνητή του IRM, 28 Μαρτίου 2023. Βουνάτσου & Μποζούδη, συνέντευξη. Οι ΟΚΠ κοινοποίησαν στον ερευνητή του IRM τον Μάρτιο του 2023 μια επιστολή που είχε αποσταλεί στον Υπουργό Ψηφιακής Διακυβέρνησης στις 19 Δεκεμβρίου 2022, στην οποία ανέλυαν τις ανησυχίες τους, και η οποία επίσης περιελάμβανε αναφορά στην έλλειψη αιτιολογημένης απάντησης σε προτάσεις.

²³ Βουνάτσου & Μαρία Μποζούδη, συνέντευξη.